

Rørosbanen

(10.) Hamar stasjon 1919-1920
(1991)

JERNBANEVERKET
BIBLIOTEKET

101532

10

Rørosbanen

aktitskrift.

00809

1921

~~STORRETT AV ...~~

~~VID ...~~

~~Samskinn ... nord-sidmark~~

43
19-12-19-

Hamar stasjon (Kulltomt m.v.)
1919-1920

Styrelsen for
Norges Statsbaner.

J.-nr. $\frac{3790}{91}$.

Jernbaneanlæggene,
Cirkulære no. 1,
dat. 22de august 1891.

*Optaget
af bnr. 12*
sl. Jernbaneanlæggene
Serik. nr. 66 nr 3/6. 1937.

Expropriationer, Skadeserstatning, Taxter, Maale-
breve.

§ 1.

Saasnaart den endelige Udstikning af Linien er fuld-
ført, tilstilles Anlæggenes Sagfører en Fortegnelse over Fortegnelse
og Erhver-
velse. de Eiendomme, fra hvilke det ansees fornødent at erhverve
Grund til Anlægget, med Angivelse af Matr.- og Løpe-
No. samt Eiendommens og de antagelige Eieres Navne.
Sagføreren løser derefter Panteattest for samtlige paa-
gjældende Eiendomme under ét (herfor betales kun det
i Sportellovens § 32 fastsatte Gebyr) og søger Grunden
erhvervet ved Taxt i Henhold til Lov af 12te August
1848 og Lov af 10de Mai 1860 eller ved mindelig Over-
enskomst, forsaavidt dette i enkelt Tilfælde maatte være
i Anlæggets Interesse.

§ 2.

Mindelig Overenskomst, hvad enten samme angaar Mindelig
Overens-
komst. Erhvervelse af Grund eller af en Rettighed, der ikke er
Gjenstand for Expropriation, eller tilsigter Modifikationer
i det ved de afholdte Taxter etablerede Retsforhold, af-
sluttes paa Anlæggets Vegne af dets Sagfører efter Over-
læg med Afdelingsingeniøren og med Stadfæstelse af

Anlæggets Overingeniør, der i Tilfælde af Meningsforskjel enten forelægger Sagen for Styrelsen eller, hvor dertil er Adgang, rekvirerer Taxt. Paa Overenskomster, der angaar et saa stort Beløb som Kr. 2000, forbeholdes stedse Styrelsens Approbation.

Ved deslige Overenskomster bliver de for Taxter i de følgende Paragrafer paabudne Regler, forsaavidt de for Tilfældet er anvendelige, at befølge.

§ 3.

Taxters Re-
kvistion og
Møde der-
ved. Taxt rekvireres af Sagføreren, der tilligemed Afdelingsingeniøren møder ved Forretningen. Saavidt muligt bør tillige Overingeniøren overvære Taxterne.

Akt-
udskrifter. Saasart Taxt er afholdt, rekvirerer Sagføreren to Aktudskrifter, hvoraf den ene indsendes til Banedirektøren, medens den anden forbliver hos Sagføreren. Desuden rekvireres en bekræftet Afskrift, særskilt for hver Afdeling, indeholdende saavel selve Taxterne og Tiltrædelseskjendelser som de Protokoltilførsler eller Dokumenter, der nærmere omhandler eller belyser Beskaffenheden, Omraadet eller Vilkaarene for Jernbanens Erhvervelse, hvilken Afskrift tilstilles Overingeniøren, der sender samme eller en bekræftet Gjenpart deraf til vedkommende Afdelingsingeniør.

Opgave over
Taxt-No. Sagføreren har derhos til Banedirektøren at indsende Opgave over de inden hver By, hvert Thinglag og hver Afdeling faldende Taxt-No. med Angivelse af Eiendommenes og de ved Taxterne som Eiere antagne Personers og andre Erstatningsberettigedes Navne, hvilken Opgave affattes paa de dertil bestemte Blanketter Form. No. 1058.

§ 4.

Overtaxts
Rekvistion. Sagføreren og overingeniøren afgjør i Forening, hvorvidt Overtaxt skal forlanges eller ikke. I vigtigere Tilfælde bør dog, forsaavidt Paaankningsfristen dertil levner Tid, Styrelsens Bestemmelse gennem Overingeniøren indhentes.

§ 5.

Ved Taxter iagttages følgende Regler, der bliver at fremlægge ved Taxtforretningerne, og hvoraf et Aftryk tilstilles enhver af Skjønsmændene: Taxter, Regler for samme.

- a) Taxtforretningerne afholdes særskilt for hver Retskreds (By eller Thinglag). Taxt-No.

For hver Retskreds gives enhver Eiendom inden samme og ligeledes enhver Person (saasom Servituthaver, Bruger, Husmand), der tilkjendes Erstatning hos Jernbanen, eget fortløbende Taxt-No. med Angivelse af Afdeling. Dette Taxt-No. bibeholdes under Henvisning til de tidligere Taxter stedse i senere Taxter (Overtaxter, Tillægstaxter).

Medens saaledes enhver Person, der tilkjendes direkte Erstatning hos Jernbanen, opføres under særskilt Taxt-No., forsaavidt angaar denne Erstatning, gives derimod ikke Grundeierens Erstatning (hertil medregnet den almindelige Ulempeerstatning) eget Taxt-No. for den Del af Eiendommen, der bruges af nogen Anden end Eieren. Forat imidlertid de Erstatningsbeløb, hvoraf Grundeieren i Henhold til Lov om Jernveie af 12te August 1848, § 6, kfr. Veiloven af 15de September 1851, § 27, har at svare Brugeren Renter, skal kunne udfindes for Opgjøret mellem disse (kfr. Form No. 1057), bliver baade den egentlige Grunderstatning og den almindelige Godtgjørelse for Ulempe, som Grundeieren for Pladsens Vedkommende tilkjendes, særskilt at opføre under en egen Underafdeling (litra) under vedkommende Eiendoms Taxt-No.

I Taxterne anføres ved enhver Eiendom dennes Eiendomme-
ner, Eierens
Navne o. l. og Eierens Navn samt Matr.-No., Løbe-No. og Skyld efter fremlagt Skattebog eller Panteattest. Naar erstatning tilkjendes nogen anden end Grundeieren, anføres under vedkommende Taxt-No. den Erstatningsberettigedes Navn og Erstatningsfundamentet. Er Eiendomsforholdet ved Afholdelsen af senere Taxter

forandret, tilføies i disse den tidligere Eiers eller Erstatningberettigedes Navn.

Beskrivelse
af Eiendomme.

b) Naar den hele Eiendom ikke exproprieres, bliver den exproprierede Strækning at betegne ved Henvi-
sning til Pælenummere eller andre Mærker. For-
øvrigt henvises til de nedenfor i § 13 indtagne Be-
stemmelser for Jernbanetaxter med Hensyn til Op-
maalingen af exproprierede Eiendomme (kfr. Form.
No. 1056).

Jernbane-
stations An-
læg.

c) Ved Taxationer over Eiendomme, paa hvilke Jern-
banestation agtes anlagt, har Sagføreren at gjøre
Skjønsmændene opmærksomme paa, at der ved Be-
stemmelsen af den Erstatning, Jernbanen har at ud-
rede, maa tages Hensyn til de særskilte Fordele, som
for vedkommende Eiendom flyder af, at der oprettes
Jernbanestation paa samme, kfr. Veiloven af 15de Sep-
tember 1851, § 26 og Høiesteretsdom 20de Juni 1874,
Retstidende 1874, Pag. 563 og flg.

Skattefrihed
og Skyld-
deling.

d) Af Hensyn til den Jernbanerne for et Tidsrum
af 100 Aar tilkommende Frihed for Skatter og Af-
gifter af de til samme erhvervede Eiendomme (kfr.
Lov af 12te August, 1848 § 1) bliver i Landdistrik-
terne i alle Tilfælde, hvor Afstaaelsen efter Skjøns-
mændenes Opfatning — hvorm Udtalelse for hver
enkelt Eiendom afæskes dem — kan antages at være
af saadan Udstrækning, at den vil indvirke paa
Matr.-Skylden, Taxten at afgive under den Forud-
sætning, hvorm Tilførsel gjøres til Protokollen, at
det til Jernbanen afstaaede Areal ved Skylddelings-
forretning fraskilles Eiendommen som en særskilt
Parcel, for hvilken Eieren altsaa bliver fri for at
udrede Skatter eller andre offentlige Onera. De med
en saadan Forretning nødvendig forbundne Udgifter
vedtager Jernbanen at godtgjøre Eieren efter Reg-
ning, medmindre denne for at undgaa at have uop-
gjort Mellemværende foretrækker at erholde godtgjort

25 Kroner, med hvilket Beløb Erstatningssummen i saa Fald kan forøges; herom bliver ogsaa det Fornødne at tilføre Protokollen.

I Byer, hvor Grundskat svares, er det en Selvfølge, at vedkommende Grundeier bliver fri for Grundskat af det til Jernbanen afstaaede Areal, der fraskilles Eiendommen ved lovlig Opmaalings- og Kartforretning; herom gjøres en almindelig Bemærkning til Protokollen ved Forretningens Begyndelse.

- e) Naar Linien fører gennem Naaleskov, bliver det under Taxtforretningen at iagttage, at der, forsaavidt ikke en endnu større Grunderhvervelse maatte tiltrænges til Banelegemet, exproprieres til mulig Forebyggelse af Ildsfare under Lokomotivdriften i en Bredde af 24 Meter eller 12 Meter til hver Side af Banens Midtlinie, eller, hvor det paa Grund af særegne Omstændigheder antages nødvendigt, i en større Bredde. Mulig Tvivl om, hvad der i denne Henseende bør behandles som Skov, søges løst ved Skjøn af Mændene.
- f) I Tilfælde, hvor Forholdene af andre Hensyn end det under Litr. e omhandlede antages at kunne paakræve en videre gaaende Grunderhvervelse end den for selve Banelegemet fornødne, eller hvor nogen Indskrænkning i Eiers eller Brugers Dispositionsret over Grund udenfor den egentlige Linie antages at burde gjøres, bør særskilt Taxt herover erhverves.
- g) Enhver Erstatning af hvilkensomhelst Art, der tilkommer Grundeier, Servituthaver, Bruger, Husmand eller anden Rettighedshaver i Anledning af, at en Lokomotivjernbane anlægges og sættes i Drift efter den paaviste Linie, bør søges bragt til endelig Afgjørelse, og Anlæggets Rettigheder og Forpligtelser af enhver Art i denne Anledning nøiagtig bestemmes.
- Nødvendigheden af at anskaffe ildfast Overdækning ved eller af at flytte de i Lov af 7de Sep-

Expropriation of Naaleskov udenfor Banelegemet.

Anden Afstaaelse udenfor Banelegemet.

Almindelig Bestemmelse.

tember 1854 § 3 litr. b omhandlede Oplag for let ildfængende Gjenstande, forsaavidt disse Oplag knytter sig til Huse eller Indretninger, der eksisterede før Jernbaneliniens endelige Udstikning, bliver saaledes altid at tage i Betragtning ved Fastsættelse af Ulempeerstatningen. Ved Huse eller Skur, der ligger i den i den samme Lovs § 2 litr. a nævnte Afstand fra Jernbanelinien, bliver derimod ingen saadan Ulempeerstatning at fastsætte, medmindre det utrykkelig forlanges af Jernbanens Sagfører.

Hosebuss.

Antallet af Veikrydsninger (Bro over Veie, Bro over Banen, Niveauovergange) samt Adkomstveie og saavidt muligt ogsaa deres Beliggenhed samt Art og Beskaffenhed søges bestemt til Undgaaelse af fremtidig Uvished og Tvist, ligesom enhver, der erholder privat Niveauovergang, bør gjøres opmærksom paa Bestemmelsen i Lov af 7de september 1854 § 11 angaaende saadanne Overganges Lukning, hvilken paahviler Grundeieren.

Om Foranstaaende bliver det Fornødne at tilføje Protokollen under Taxtforretningen. Skjønnets afgives under Forudsætning af Veikrydsninger paa de Steder og paa den Maade, som af Ingeniøren angives; dog bør han, hvor Skjønnets Værdsettelse af Erstatningens Størrelse maa forudses væsentlig at afhænge af Anlæggets Dispositioner, i denne som i andre Henseender drage Omsorg for, at der afgives alternative Takster, mellem hvilke Styrelsen vil kunne træffe Valg.

I Taxterne bør derhos udtrykkelig bemærkes, at i Taxtbeløbet er indbefattet enhver Erstatning, som Jernbaneanlægget pligter i Anledning af den stedfundne Ekpropriation.

Tiltrædelses-
skjen-
delser.

- h) Naar Taxt er afholdt over alle i en Retskreds (By eller Thinglag) beliggende Eiendomme, begjæres Forretningen sluttet med Afsigelse af Tiltrædelseskjendelse, i Reglen for samtlige taxerede Eiendomme

under ét. Forlangendet om Tiltrædelseskjendelse bortfalder selvfølgelig, hvor de afholdte Taxter er Forsøgstaxter eller Alternativtaxter saalænge, indtil Valg mellem Alternativerne er skeet. I dette Tilfælde bør begjæres en passende Anstand, hvorpaa Sagføreren snarest mulig gennem Overingeniøren gjør Rede for Taxtens Udfald. Naar derpaa Styrelsens Bestemmelse er fattet, bliver i den Retssession, hvortil Expropriationssagen udstaar, at begjære Tiltrædelseskjendelse for de Eiendomme, der agtes erhvervede for Jernbanen, hvorimod Forretningen for de øvrige Eiendomme bortfalder og derfor begjæres hævet.

- i) For et Overskjon er kun da Adgang til at forandre *Overskjon.* Underskjønnet i Grundeierens Favør, naar denne i rette Tid har erklæret sig misfornøjet med Taxten og selv fra sin Side har begjæret Overskjon (Lov af 12te August 1848, § 7 kfr. Høiesteretsdom af 11te April 1856, Retstidende 1856 Pag. 433 ff.). Da, hvor dette ikke er Tilfældet, Grundeierens Akkviescents antages at maatte henføres til hver enkelt Post eller Taxtsats i Underskjønnet, paaser Sagføreren, forsaavidt Nedsættelse ikke har fundet Sted, at Overtaxtens Resultat protokolleres saaledes, at deraf tydelig fremgaar, at Jernbanen for hver Taktsats ikke har at betale høiere Erstatning, end om Undertaxten var stadfæstet. Møder denne Forstaaelse af Grundeierens Akkviescents ved Underskjønnet Indsigelser, bliver Dommerens Kjendelse herom at æske. Selv om der fra Jernbanens Side ikke findes Grund til Overtaxt, har Sagføreren efter Undertaxtens Afholdelse betimelig at tilstille Dommeren en almindelig Erklæring indeholdende, at Jernbanen for sit Vedkommende begjærer Overtaxt i alle de Tilfælde, hvor saadan begjæres af Grundeieren. Ifølge Indre Departementets Skrivelse af 22de Marts 1877 bliver i dette Tilfælde samtlige Omkostninger at udrede af Anlægget.

*Mindre
Jordstykker
udenfor Ba-
nelegemet.*

k) Hvor mindre Jordstykker fraskilles ved Jernbanen fra den øvrige Eiendom, saa at de vil gjøre Overgang fornøden, og Besparelsen af denne Overgang saavel med Hensyn til Anlæg af samme som med Hensyn til den Uleilighed, den senere vilde medføre for Banens Drift, maa antages at opveie det fraskilte Jordstykkets Værdi, bør dette erhverves som Eiendom for Jernbanen. Det samme er Tilfældet, naar der derved undgaaes Gjardehold, som med behørigt Hensyn til sammes Vedlikeholdelse kan antages at modsvare vedkommende Jordstykkets Værdi.

*Taxt af Trær
og Skov.*

l) Hvor vedkommende Grund er bevoxet med Skov, bliver Trærne ikke at medtage i Taxten og Expropriationen, medmindre dette forlangss enten af Grundeieren eller af vedkommende Ingeniør. I dette Tilfælde maa Grunden og Trærne taxeres særskilt.

§ 6.

*Embeds-
guarde og
beneficeret
Gods.*

Naar der af nogen geistlig eller civil Embedsgaard eller af beneficeret Gods erhverves Grund til Jernbaneanlæg, eller dette paa anden Maade kommer i Erstatningsansvar til saadan Eiendom, indsender Sagføreren gennem Overingeniøren Indberetning herom med Oplysning om Erstatningens omtrentlige Størrelse.

§ 7.

*Thing-
læning.*

Undertaxtforretninger og Overenskomster bliver, forsaavidt angaar de Eiendomme, hvorfra der ifølge samme ved Kjendelse eller Vedtagelse erhverves Grund, at thinglæse for Jernbaneanlæggets Regning. Afholdes Overtaxt, thinglæses ogsaa denne, naar der gennem Overenskomst eller ved Tilførsel under Overtaxten gjøres nogen Modifikation i den ved Undertaxten bestemte Udstrækning eller Beskaffenhed af Expropriationen, eller naar Overtaxten overhovedet for nogen Del forandrer det ved Undertaxten etablerede Retsforhold. Indeholder Overtaxten derimod intet andet end en Stadfastelse af Undertaxten eller

alene en Forandring af Undertaxtens Erstatningssum, bliver Overtaxten ikke at thinglæse; i saa Tilfælde bør dog Undertaxten gives en Paategning om, for hvilke Eiendomme Overtaxt er afholdt med Angivelse af Overtaxtens Datum, hvilken Paategning bliver at thinglæse og anmærke paa vedkommende Eiendoms Folio i Panteregistret.

Forsaavidt Overtaxten for nogen Del thinglæses, bør særskilt Anmærkning om Heftelser paa Overtaxten frafaldes, idet en Henvisning til de Undertaxten paaførte Anmærkninger ansees tilstrækkelig.

Naar Sagføreren for Taxten har erhvervet Panteattest for nogen Eiendoms Vedkommende, medsendes denne Akten til Pantebogsføreren med Tilkjendegivende om, at Anmærkning om Heftelser paa Taxtforretningen frafaldes undtagen, forsaavidt nye Heftelser i Mellemtiden maatte være tilkomne.

Undertaxten bør i Regelen ikke indleveres til Thinglæsning, forinden det enten ved afholdt Overtaxt er afgjort, hvad der af Undertaxten bliver at thinglæse, eller det er afgjort, at Overtaxt ikke skal afholdes.

§ 8.

Forsaavidt det i noget Tilfælde maatte være af særlig Interesse for Anlægget at tiltræde en Eiendom, forinden denne ved afholdt Expropriationstaxt er det tilkjendt, og Grundeieren maatte gjøre Erholdelse af Renter til Betingelse for Tiltrædelsen, kan der tilstaaes lovlige Renter af Grundens Værdi fra Besiddelsestagelsen og indtil foreløbigt Maalebrev derover er udfærdiget og Vedkommende tilstillet. Om den saaledes indgaaede Overenskomst, der bliver at approbere af Overingeniøren, indsender denne Indberetning ligesom han derom underretter Anlæggets Sagfører. I alle andre Tilfælde, hvor Krav paa Renter af Expropriationssummer maatte fremkomme, undergives Spørgsmaalet Styrelsens Afgjørelse; dog tilstaaes i ethvert Fald alene Renter til den Dag, da Maalebrevet sendes Eieren til Beløbets Udbetaling.

Renter.

§ 9.

*Maale- og
Erstatnings-
breve*

Den et Anlæg paahvilende Erstatning, hvad enten samme hidrører fra stedfunden Expropriation eller fra Skadetilføielser under Arbeidets Udførelse, bliver snarest ske kan, at udrede. Til den Ende har Afdelingsingeniøren, forsaavidt angaar Erstatning, der er bestemt enten ved lovlig Takst eller ved skriftlig mindelig Overenskomst, hvorved Grund afstaaes til Jernbanen til Eiendom eller overlades til en Brug, der væsentlig formindsker dens Værdi, at iagttage Følgende:

- a) Hvis det Exproprierede er Bygrund, begjæres hos Stadskonduktøren eller, hvor saadan ikke findes, hos den af Styrelsen antagne Konduktor, Opmaalingsforretningafholdt, hvorefter Afdelingsingeniøren udfærdiger endelig Maalebrev overensstemmende med Form. No. 1060. Lader Expropriationens Omfang sig ikke paa Forhaand bestemme, foretager Afdelingsingeniøren en saavidt mulig nøiagtig Opmaaling af Grunden og udfærdiger foreløbigt Maalebrev overensstemmende med Form. No. 1059.
- b) Er det Exproprierede Grund paa Landet og Expropriationens Udstrækning ikke paa Forhaand kan angives, foretager Afdelingsingeniøren en saavidt mulig nøiagtig Opmaaling af Grunden og udfærdiger foreløbig Maalebrev overensstemmende med Form. No. 1059.
- c) I alle andre Tilfælde, hvor Erstatningens Fastsættelse ikke nødvendiggjør nogen Opmaaling, udfærdiger Afdelingsingeniøren Erstatningsbrev overensstemmende med Form. No. 1061.
- d) Ovennævnte Maalebreve og Erstatningsbreve udfærdiges i Henhold til de stedfundne Opmaalinger og i Overensstemmelse med vedkommende Taxters og Overenskomsters specificerede Indhold særskilt for hver hos Jernbanen Erstatningsberettiget, der i Taxterne er givet eget Taxt-No. samt for hver i de indgaaede Overenskomster omhandlet Person, til hvem

Anlægget har at udrede Erstatning. Er Eiendomsforholdet senere forandret, tilføies den tidligere Eiers eller Erstatningsberettigedes Navn i Parenthes.

- e) De saaledes udfærdigede Maalebrev og Erstatningsbrev bogføres ikke i Afdelingens Hovedbog, men indføres alene i Afdelingens dertil indrettede Kopibøger, hvorefter de tilstilles Anlæggenes Sagfører.

§ 10.

Til Stadfæstelse eller Berigtigelse af de ved Afdelingsingeniøren foretagne foreløbige Opmaalinger af expropriert Grund i Byer, begjæres hos vedkommende Konduktør (kfr. § 9 a) Opmaalingsforretning afholdt, hvorefter Afdelingsingeniøren udfærdiger endeligt Maalebrev overensstemmende med Form. No. 1060.

Ligeledes lader Styrelsen til Stadfæstelse eller Berigtigelse af de foreløbige Opmaalinger over expropriert Grund paa Landet denne senere opmaale af den for Anlægget beskikkede Amtskonduktør, som efter at have udfærdiget de fornødne endelige Maalebrev m. V. i Henhold til de i hans Instrux nærmere indeholdte Regler oversender disse til vedkommende Afdelingsingeniør.

Afdelingsingeniøren forsyner Maalebrevene og de af Konduktøren udfærdigede Erstatningsbrev med de Oplysninger, hvortil de maatte give Anledning, og indfører dem, forsaavidt deres Indhold ikke foranlediger nogen Skriftvexel med Konduktøren i Afdelingens dertil indrettede Kopibøger, hvorefter Maale- og Erstatningsbrevene uden at bogføres i Afdelingens Hovedbog tilstilles Anlæggenes Sagfører.

§ 11.

Ethvert Erstatningsbeløb, der er bestemt enten ved lovlig Taxt eller skriftlig mindelig Overenskomst, hvorved Grund afstaaes til Jernbanen til Eiendom eller overlades til en Brug, der væsentlig formindsker dens Værdi, anvises af Sagføreren ved Paategning paa vedkommende Anvisning og Nedsættelse hos Fogden.

Maalebrev eller Erstatningsbrev. Paa samme Maade forholdes ogsaa med Erstatning, der maatte være tilkjendt under den af Konduktøren afholdte Kartforretning.

Sagføreren er ansvarlig for, at Anvisningerne udfærdiges paa rette Maade, efter de rette Taxter, til rette Vedkommende og under behørig Garanti for Jernbanens trygge Erhvervelse. I saa Henseende bemærkes navnlig, at Erstatningen først bliver at anvise til Udbetaling, efterat Thinglæsningen har godtgjort, at den erhvervede Jord er uden Heftelser, der kan have Indflydelse paa Eiendomssikkerheden til den exproprierede Del. Uvæsentlige Heftelser saavelsom saadanne, der ikke uden særegne Vanskeligheder kan bortskaffes, og for hvilke den tilbagestaaende Eiendom maa antages ubetinget at afgive tilstrækkelig Sikkerhed, bør dog ikke forhindre Erstatningssummens Udbetaling.

Med Hensyn til de Fordringer, der i denne Henseende gjøres, vil det nærmere erfares af Styrelsens trykte Cirkulære til Grundeierne, Form. No. 1052, hvoraf et Exemplar fremlægges ved hver Taxtforretning, hvorhos Sagføreren tillige bør overlevere et Exemplar til hver mødende Grundeier, hvorom Anførsel sker til Retsprotokollen.

Er ikke Heftelser — heri medregnet Skatter og Brandkontingent, hvor en Eiendom i dens Helhed afstaaes — til Hinder for Erstatningens Udredelse, anviser Sagføreren denne til Udbetaling.

Paa samme Maade kan, naar Grundeieren maatte ønske det, af Sagføreren forholdes med den Del af et Maalebrevs paalydende Beløb, hvis Udbetaling er uafhængig af de paa Grunden hvilende Heftelser, i hvilket Fald Sagføreren udfærdiger særskilt Anvisning heraf paa de for Erstatningsbreve anordnede Blanketter (Form. No. 1061) og gjør fornøden Tilførsel derom paa Maalebrevet.

Det anviste Beløb anføres baade med Tal og Bogstaver, og tilføies Navnet paa den, der skal kvittere for Beløbet.

Giver de til Sagføreren indkomne Erstatningsdokumenter Anledning til at antage, at der i en nær Fremtid vil blive Spørgsmaal om Udbetaling af større Summer, har Sagføreren herom uopholdelig at meddele vedkommende Kasserer en saavidt mulig nøiagtig Underretning.

I Tilfælde, hvor det af Hensyn til de paa Grunden hvilende Heftelser er nødvendigt for Grundeieren at legitimere Udstrækningen af den stedfundne Expropriation og Erstatningsbeløbets Størrelse, har Sagføreren at meddele denne bekræftet Afskrift af Maalebrevet, hvorimod dette forbliver hos Sagføreren og først tilstilles vedkommende Kasserer, naar Erstatningsbeløbet enten kan udbetales Grundeieren eller skal nedsættes hos Fogden.

Naar i Henhold til Lov af 10de Mai 1860, § 1 Erstatningsbeløbet forlanges nedsat hos Fogden, har Sagføreren at anvise Maalebrevets Paalydende til saadan Nedsættelse og derefter at indsende samme tilligemed en nøiagtig Opgave over de til Hinder for Udbetalingen værende Heftelser eller Mangler ved Grundeierens Hjemmel til vedkommende Kasserer, der tilstiller Fogden bekræftet Afskrift af Maalebrevet tilligemed forannævnte Opgave og de fornødne Penge, hvorimod det originale Maalebrev forbliver hos Kassereren til Legitimation for Udgiftsanførslen.

Det Fogden for Nedsættelsen tilkommende Gebyr udredes af Anlægget, og er dettes Befatning med Sagen at anse op- og afgjort ved den stedfundne Nedsættelse hos Fogden.

Forsaauidt Sagføreren har nogen Erindring at gjøre ved de til Anvisning modtagne Dokumenter, har han derom at forhandle med vedkommende Afdelingsingeniør, der i Tilfælde henvender sig til Konduktøren, og maa Sagføreren ikke meddele Anvisning, forinden enhver Uoverensstemmelse er bragt i Orden. Ved Anvisning af endelige Maalebreve eller andre Erstatningsbreve fradrages i Tilfælde af Sagføreren den Del af Beløbet, der tidligere er anvist ifølge foreløbigt Maalebrev eller anden Hjemmel,

med Oplysning om, naar dette er skeet, samt paa hvilken Maade (Kontant, Deposition), Anvisningen er udfærdiget.

§ 12.

*Skades- og
Ulempe-
erstatning
udenfor
Taxter o. l.*

Erstatning for Skade og Ulempe, foraarsaget ved Anlæggenes Udførelse, og hvorfor Godtgjørelse ikke er fastsat ved den oprindelige Expropriationstaxt, ved senere afholdt Tillægstaxt, ved skriftlig mindelig Overenskomst om Erstatning af den i § 11 omhandlede Beskaffenhed eller endelig ved den afholdte Kartforretning, opgjøres og anvises af Afdelingsingeniøren, der i Tilfælde af Meningsforskjel om Erstatningskravets Berigtigelse eller af Tvist om Erstatningens Størrelse forelægger Sagen for Overingeniøren.

§ 13.

For Jernbanetaxter iagttages med Hensyn til Opmaaling af exproprierede Eiendomme følgende Bestemmelser:

- a. Exproprieret Grund, der er indhegnet, maales til Ydersiden af Gjærdet — altsaa dette medregnet.
Ved Grustag, Sideskjæringer o. l., som ikke er indhægnede, opmærkes Grændserne for Expropriationen ved Grændsestene eller Grændsepæle og maales til Yderkanten af disse.
- b. Saavel Taxtgrændsernes som Eiendomsgrændsernes Overskjæring af Banens Midtlinie bør i Taxterne betegnes paa den almindelige og simpleste Maade, nemlig ved Pæle No. + n. n. Meter.
- c. Taxtgrændserne regnes perpendikulære paa Midtlinien, naar ikke andet for Tilfældet er bestemt ved Taxten, hvorom i saa Fald udtrykkelig Bemærkning til Protokollen bør være gjort under Taxtforretningen.
- d. Naar Linien gaar over eller langs Elv eller Vand, bør Taxten tydelig udtrykke, om Grunden under Vand skal betales eller ei, og ligeledes indeholde Bestemmelse for, hvor Grændsen mellem Land og Vand skal regnes, f. Ex., ved Græskanten, ved en eller anden Vand-

standshøide e. l., samt hvad der nærmere maatte fornødiges til fuldstændig Bestemmelse af saadanne Linier.

- e. Om Grund til Parallelveie skal exproprieres og i saa Fald til hvilken Pris, bør altid være tydelig udtrykt i Taxterne.

Naar ved Arealberegningen af den til en ny Vei exproprierede Grund, den gamle Veis Areal, forsaavidt samme overlades Grundeierne, skal fradrages, bør dette være udtrykkelig udtalt i Taxterne.

- f. Overalt, hvor man har Formodning om, at man kommer til at tage Fyldtag (Sideskjæring) langs Jernbanelinien, bør der erhverves Taxt over Grunden dertil, for at senere Fordringer og Vanskeligheder kan undgaaes.
- g. Den omtrentlige Grændse for Expropriationen paavises ved Taxtforretningen, enten ved de fremlagte Tværprofiler, der angiver Begrændsningen af selve Banelegemet, eller i specielle Tilfælde, hvor Linien gaar igjennem Skov, hvor Fyldtag udenfor Banelegemet antages at paakræves o. l., ved nærmere Paavisning og Tilførsel til Protokollen.

43
19-12-19-

Samskrivelse Nord-Hedmark
gjør vittetlig.

Jm. 740/20.

29/3/1919

Aar 1919 den 18de mars blev ekstraret sat paa Hamar kreds fængsels retslokale, adm. av den edsv. fuldmægtig, cand. jur I. Sølberg medbetjent av de opnævnte og tilnævnte og til-

- 1.) Brukseier Børre Vik og
- 2.) Halvor Arnkværn, samt
- 3.) forhenværende gaardbruker Even Lundby, samtlige fra Furnes.

Hvorda! forerokes sak nr. 11/1919.

Ekspropriations sak til utvidelse av Hamar station.

Skjønsmændene har alle tidligere avlagt retsvidne- ed og erklærte sig samtlige habile.

Der fremkom ei heller fra parternes side nogen ind- sigelse mot mændenes habilitet.

For hovedstyret for statsbanerne møtte ingeniør Lystgaard og Annas Schjøtt ved advokat Finn Schjøtt, som fremla:

- 1.) Ekspropriationsstevning.

Kristiania, den 15. feb. 1919.

Til ernvervelse av den fornødne grund m.v. til jern- baneanlægget station i Hamar, agter Hovedstyret for Statsbanerne at la avholde de fornødne ekspropriationsforretninger og takster

Til stavner jeg herved paa Hovedstyrets vegne eier- ne av de gaarder, hus eller grundstykker i Vang som berøres av de planlagte jernbaneanl. g, til at møte mig eller fuldmægtig i rette til tid og sted, som av dægnaktig hr. sorenskriveren i Nordre He- demarken herpaa tegnet berammes, for at se dokumenter irettelagte og overvære andre til avholdelse av ekspropriationsforretninger og takster fornødne rettergangshandlinger i henhold til jernbanelovene av 12. august 1848 og 7. september 1854 samt § 36 i vasdragslov av 1. juli 1887, jfr. lov av 14. juli 1893 - alt sammenholdt med lov av 10. mai 1860 om rettergangsmaaten i saker angaaende tvungen avsta- else av grund.

Enhver vedkommende varsles om at fremkomme med sine paastande og krav under forretningen, idet han maa være forberedt paa, at der senere ikke tas hensyn til hans krav i anledningen av ekspropriationen.

Skulde nogen av de nedenfor anførte eiendomme ha an-

dre eller flere eiere, eller skulde jernbanen berøre andre end de særlig nævnte eiendomme i Vang, stavnes ogsaa disse andre eller flere eiere til at møte efter berammelsen.

Desuten stævnes overalt brukere (husmænd, forpaktere og andre lejere) av grund som jernbanen antas at ville erheverve

For enhver som maatte være umundig, stævnes hans eller hendes værge; sammen med mindre aarig stævnes kurator.

Skulde nogen for hvem denne stævning forkyndes bli opmerksom paa nogen feil eller ufuldstændighet ved stvneaalet, opfordres han til velvillig at gi besked derm enten til stvnevidnerne eller til undertegnede.

Denne stævning gjælder følgende gaarder og deres nuværende eiere samt enhver anden, for hvem den blir forkyndt, samtli^{eieendomme} forsaa vidt deres / eller rettigheter berøres av ekspropriationen:

1.)	BØISETH	gnr. 3,	bnr. 28,	Brukseier	Indahl
2.)	LUNDGAARD	" 3,	" 29,	HAMAR	JERNSTØPERI
3.)	LILLEHAGEN	" 3,	" 102	Lars	Olsen
3aa.)	DO.	"		DO.	
4.)	LINDELØKKEN	3		AGNETE	HAUGSTAD
4a.)	DO.			DO.	
5.)	BJERLIG	3	" 32	LUDVIG	LARSEN
5a.)	DO.			DO.	
6.)	STRANDE	3	" 26	ANTON	NILSEN
7.)	BRATLI	3	" 55	INDAHL.	
7a.)	DO.			DO.	
8.)	KORSLUND	3	"	G.	LARSEN
9.)	SOLLI	3	" 33	INDAHL	
9a.)	DO.			DO.	
10.)	SOLBAKKEN	3	"	BANEVOGTER	MOESTUE.
10a.)	DO.			DO.	
11.)	STRANDSTUEN	av 3	" 1,	DIESEN,	fru Karoline
					Diesen.
12.)	INDAHLS SAG OG HØVLERI			INDAHL.	
	LILLEHAGEN,	gno. 3.	bno. 102	L. OLSENS	BØRN.
	INDAHLS SAG OG HØVLERIS TOMT,			tilhørende	gno.
	3, bno. 1,			Diesen,	fru Karoline
					Diesen.

ANNEUS SCHJØDT
MAGNE SCHJØDT.

./. Berammes til foretagelse paa aastedet tirsdag den 11te mars 1919 kl. 10 fm.

Nordre Hedemarken sorenskriveri,

Hamar, 18/2 - 1919.

IVAR SØLBERG
edsv.

./. Efter begjæring av rekvirenten omberammes herved forretningen til foretagelse paa aastedet, tirsdag den 18de mars 1919 kl. 10 formiddag. Retten sættes i retslokalet i Hamar kreds-fængsel, uten betaling.

Nordre Hedemarken Sorenskriveri den 21. feb. 1919.
CHR. RANDERS

./.. Til at fungere som skjøns- og takstmænd ved forretningen opnevnes herved foreløbig følgende mænd, se:

- 1.) Gaardbruker Bernt Vold,
- 2.) Brukseier Børre Vik,
- 3.) Fhv. grbr. Even Lundby,
- 4.) Grdbr. Gudbrand Stavsberg,
- 5) Do. Gudbrand Vien.
- 6.) Brukseier Halvor Arnkværn,
- 7.) Grdbr. Jørgen Dobloug,

samtlige fra Furnes, og som varamænd:

- 1.) Grdbr. M. Th. Dobloug,
- 2.) DO. P. L. AL haug

begge av Furnes,

- 3.) Gaarsbestyrer Elias Dæglum, og
- 4.) Antcn Olsen,

de 2 sidste av Vang.

uten betaling.

Nordre Hedemarken sorenskriveri den 21. februar 1919.

CHR. RANDERS.

./.. Aar 1919 den 27. ferb. blev denne expropriationsstevning lovlig forkyndt saaledes:

kl. 10. fm.	for eieren av "Lundgaard" Hamar jernstøperi i paahør av Driftsbestyrer Fr. Major.
" 10.15	for eieren av "Strandli", Anton Nilsen i eget paahør paa Bjerkli i Vang.
" 10.30	for eieren av "Korslund", G. Larsen i eget paahør paa bopæl Korslund.
" 10.35	for eieren av "Solbakken", banevogter Moestue, og grundet dennes fravær i paahør av hans hustru, der paalas og lovet at gi ham underretning om den skedde forkynbestræftede/delse ved at overlevere ham den hende utleverte/gjenpart med forkyndelsespaategning.
" 11.	for eieren av "Strandliestuen" og Indahls sag & høvleri Diesen, i paahør av Enkefru Karoline Diesen.
" 11.30	for eieren av "Lillehagen", Lars Olsen paa bopæl Lillehagen i eget paahør.
" 11.40	for eieren av "Lindeløkken" Agnete Haugstad paa bopæl i eget paahør.
" 12.15	for eieren av "Bjerkli", Ludv. Larsen i eget paahør paa bopæl Bjerkli.
" 4.50 em.	for eieren av "høiset" "Bratli" og Indahls sag & høv-

leri, H. C. Indahl i hans privatbolig i eget paahør.
kl. 5 em. for hxxx Lars Olsens barn paa Lillehagen i paa-
hør av faren Lars Oisen.

Gjenparten levertes.

Dette bevidnes i henhold til avlagt ed som stevne-
nevidne i Vang.

N. SOLHEIM.

for forkyndelserne
kr. 24.-
A. AAS.

./.. Efter av parterne benyttet utskyldelsesret oppnev-
nes herved endelig følgende til at fungere som skjønsmænd, sc.

- 1.) Brukseier Børre Vik,
- 2.) Thv. gaardbruker Even Lundby,
- 3.) Brukseier Halvor Arnkvarn,

og som varamænd:

- 1.) Grdbr. M. Th. Dobloug, og
- 2.) DO. P. L. Alnaug.

Nord Hedmarks sorenskriveri d. 12. mars 1919.

CHR. RANDERS.

./.. Fremt. 18/3-1919.

IVAR SØLBERG.
edsv.

- 2.) Jernbanens cirkulære no. 50
- 3.) Jernbanens slaidelige taksporutsatninger
- 4.) Kartskitse, dat. 24/7 - 1918

hvor granserne for del areal, som skal eksproprieres er tiln r-
melsesvis fikseret.

Han bemerket, at for de arealers vedk. som paa
kartet var skraffert med rødt og blaatt var forretningen at be-
tægte som forsøketakst, mens den forsvrig var endelig takst. -
Forsaavidt det eksproprierede areal støter til Njæsen, skulde
strandlinje og vandret eksproprieres. - Han fremla videre:

- 5.) Kart over Hamar station,

av november 1916.

Hvad Indahls sag- og nevleri angik, vilde dette
bruks bygninger kunne bli staaende indtil festerettens ophør ved
den nuværende bruker Olæ Larsens og hustrus død.

For A/s. Hamar Jernstøperi & mek. Verksted, som

eier av gno. 3 - 29 Lundgaard og for Lars Olsens børn som eier av gno. 3 - 102 Lillehagen møtte advokat Bergh, der tillike med Karl Diesen ogsaa møtte for fru Karoline Diesen, som eier av Diesentomterne, der indbefattede saavel grundstykker, der var i fru Karoline Diesens besiddelse, som grundstykker, der for tiden var bortforpaktede. Det sidste gjaldt saaledes forpaktningstykkerne Lindløkken (bruger Agnethe Haugstad) Korslund, (bruger G. Larsen) Solbakken (bruger banevogter Mostu), samt Strandstuen og Indahls sag.

Komp. forbeholdt at komme nærmere tilbake til de spørsmål, som knyttet sig hertil efter foretagen befarings.

Indahl møtte personlig og fremla:

1.) for no. 1 Høiseth, gno. 3 - 28, skrivelse der fremla:

Til Jernbanens Ekspropriations Skjøn,
18. marts 1919.

1: "1. Høiseth gnr. 3 par. 28" Brugseier Indal.

Denne Eiendom er av uvurdelig Interesse for Fieren. Tomten er indkjøbt i Foreindelse med Nabotomten "Solhaug", der er eiendomstomt uten grundavgift, og under den Forudsætning at jeg her skulle kunne bygge et moderne Frø- og Saaflymrensere paa disse to tomter hvortil kunne føres sidespor like indtil renseriern og dets Lagerbygning. Hvis nu jernbanen tager den hertil skikkede Del, maa selvfølgelig Skjønsbeløpet blive betragtelig, da Ekspropriationen saugynligvis umuliggjør Sporindtaket ogsaa til Solhaugtomten og derved ødelegger hele min Plan for dette Anleg. Der til kommer at den udmerkede Have med floreriglgivende og enestaaende gode Apletrær og endel Burbusker ogsaa mistes helt, der midlertidig - før jeg selv ville ha - med end oskikkelige mig Grundavgiften.

Alt dette foruten den enestaaende Beliggenhed like i til Stangeveien, Jernbanen, og Bruket maa komme til fuld Erstatning i enhver Henseende ved Sjønnet.

Remar den 18de. marts 1919.

INDAHL'S BRUK
H. C. INDAHL.

Fremt. 18/3-1919,
IVAR SØLBERG.
edsv.

2.) For nr. 7a, Bratli, gno. 3 - 55, skrivelse der fremla:

Til Jernbanens Ekspropriations - Skjøn.
18de Marts 1919.

2. "7. 7a. Bratli gnr. 3 bnr. 55" Brugsleier Indahl.

Denne eiendom er i Forening med Naboeiendommen "Solli" av endnu større ~~større~~ interesse for Eieren og Indahls Bruk end no. 1 "Høiseth". Tomterne ligger i række indtil jernbanelinjen og nu som disse er store og meget billige at utplanere i høide med jernbanelinjen for store lagerhuse for høvlet Trælast, spiller dette en Kapital. Der vil være saaldes billigste Plan og Anledning til Sidespor indtil Lagerhusene, eller om man vil Spor lige ind i disse. Dertil den uhyre fordel at man fra oversiden av Lagerhusene vil faa plan bakke til at kjøre like ind i 2. etage eller lægge materialerne like ind ind som i en 1ste etages Bygning. Og kunne man endog faa meget flaae Broer for opgjørsel til 3de Etage, saa dette er ikke alene den fordelagtigste Tomt for et saadant Anlæg, der fins i Hamar; men hvis noe man faar lede efter i vide Kredse. Forbindelsen med Bruget er ogsaa enestaaende der ved at man har hevd Ret til overgang over Jernbanelinjen mellem Brukets leiede Tomter og disse "Bratlies og Sollis Tomter". Og av allerstørste betydning - En Livsbetingelse - for Brukets Eier og Anlæg paa Leiet Grund er disse Tomter, da man ved muligt Tvang at overlate Brugets Grund ved Leiekontrakternes utløb, kan man paa Forhaand bygge nævnte Lagerhuse - Sandsynligvis Murhuse - saa store og praktiske, for Assurancepræmiens Skyld, at man ved nævnte flytningsmuligheter kan flytte med sig Høvlet dit, kjøpe Planker og have forretningen gaaende uforstyret, selv om grundeieren for Brukets Tomt viste umulig at have med at gjøre, naar de 3 menneskers død, hvorpaa Leiekontrakternes bestaaen beror, saaledes at selv det mindste Jernbanen nu tar av disse Tomter representerer meget store verdier. Jeg ville i min ansvarlige Stilling ikke selge disse Tomter for 100:000 Kr., da disse er usægtelig mere værd for mig end noget andet Anlæg eller Tomtearbeide.

Jeg mener derfor de ørede Skjønsænd ikke kan komme fra sine Pligter og Skjønsansvar uten at have min hele og Fulde Værdssag for die under disse Eiendommers Skjønsavsigelse, selv for den mindste Berøring av disse Eiendommers Grund. Og tages der da

meget av disse blir mit hele Prosjekt og Anlæg paa disse Tomter
odelagt, viikkende paa Brukets hele anlæg og drift, maa selvføl-
gelig erstattes derefter.

Hamar den 18de Marts 1919.

INDAHL'S BRUK
H. C. INDAHL.

Freml. 18/3 - 1919.

Ivar Sølberg.
edsv.

Til Jernbanens Ekspropriations - Skjøn.
18de. Marts 1919.

3. "9. 9a Solli gnr. 3 hnr. 33, Brugseier Indahl!"

Denne Eiendom er i Forbindelse med Naboeiendommen
"bratli" allerede omtalt, og gjelder i alt væsentlig det samme.

Jeg skal faa tilføie, at jeg har kun talt om Tomterne
der ved Indkjøpet av disse ansaa av saa stor Værdi for mig at jeg
før Kjøpet ikke engang var inde i Husene for at bese disse. Hus-
ene spillede forsaavidt ingensomhelst Rolle for mig, fremfor Tom-
terne, men forsaavidt Jernbanen skulle tænke paa ogsaa at ta dis-
se blir Skjønnenet selvfølgelig ogsaa over Husene, sædt til fuld
Værdi. Disse har jo ogsaa nu en overmasse stor Værdi i Husnødens
Tid og da ikke mindst for Arbeiderne ved Bruget, der ligger saa
lige ved at disse endog kan spise sin frokost hjemme. Jeg gaar
ut ifra at De ærede Skjønsmand vil vite at vurdere alle nævnte For-
trin og Fordele disse Tomter har for mig og mit Brug, saavel som
for den 38 aarige Forretning, hvis planlagte Legerhuse ved
Stangeveien nu ogsaa maa plasseres her. Altsaa værdier fremfor
hvilken som helst andre Tomter i Byen eller nærmeste Omegn, at
jeg ikke skuffes over den mig tilkjendte Erstatning for hvad
Jernbanen maatte tage fra mig ved eller efter dette Skjøn.

Hamar den 18de Marts 1919.

INDAHL'S BRUK.
H. C. INDAHL.

Freml. 18/3 - 1919.
IVAR SØLBERG.
edsv.

4.) For no. 12. Indahls Sag og høvleri, skrivelse der fremla:

Til Jernbanens Ekspropriations - Skjøn.
18. de marts 1919.

4: "12 Indahls Sag & Høvleri, Brugseier Indahl."

Forsaavidt denne nu i 28 Aar bortlæiede Grund hvis Kontrakt er bestaar paa 2 Menneskers Levetid, skal berøres av Ekspropriasjonen vil selv det som skulle tages, øve en uberegnelig Skæde og Indflydelse paa Driften til Tap for Eieren der vanskelig kunne vurderes høit nok for tilbørlig Erstatning. Tomten er nemlig saa forliden før at skulle noget væsentlig tages ville hele Driften derved umuliggjøres. Skjønnets ville i saafald ikke alene gaa utover det som tages, men ogsaa over det Eieren fik staaende tilbage med Urentabel Evne eller uskikket Drift der kunne medføre ligefrem Tap ved at drives.

Jeg tør saaledes gaa ut ifra at Skjønnets for dets Vedkommende maa bedømmes i sin Helhed, forsaavidt noget tages, saa det maa vel bli tale om intet eller alt. Skal Jernbanen tage noget av dette maa det formentlig skjønnes saaledes, at denne er bedst tjent med at tage det hele til sin fulde Værdi. Denne kan jo ikke faa sig mere be-
leiligt Brøk, og leier saa meget Sagskur spredt utover Distrikterne, at det ikke vilde være Mening i at ødelægge denne Bedrift for en privatmand der skulle bli sittende igjen med et beklippet og umuliggjort Ny-
anlæg. Tomtearealet og hva Skjønnets her gjelder strækker sig forbi Strandstuen til det der staaende Gårde ned til Akersviken. Til oplysning for de sørede Skjønsmænd skal jeg oplyse om at efter nutidens Priser er det ved Anlægget anvendte Bølgeblik værd ca. 50:000 Kroner. Det øvrige av Huser, Maskiner og Driften tilhørende Inventar vil De sørede Herrer Skjønsmænd have Anledning til at gjennemgaa i sin Helhed.

Selv om intet tages av Brukets Tomt eller Eiendele vil Jernbanen faa at erstatte mig ved Bruket den ved Broovergangen ødelagte Indkjørsel til Bruket. Dette Skjøn maa ikke alene gaa ut paa at Jernbanen tilpliktet at bygge en bred, god Stentrapp ned fra Broovergangen til mine Kontorer, men den maa ogsaa tilpliktet at bygge en holdbar Stenlagt Pokstensfyldt og gruset Vei i Forbindelse med den av mig paa denne Maate byggede Vei over Brugstomten. Hvortil maa tillegges tilbørlig Avsavns-
godtgjørelse. Det maa ogsaa her tas i betragtning at Kontorerne staar paa Byens Grund mens Bruket staar i Vang. Jeg vil saaledes ved denne

Veis Nedlæggelse ikke kunne faa kjøre paa Byens Grund til Byen men maa svinge indom Vang for at komme til Byen. En enda Vigtigere ting vil Veiskiftet medføre derhen at en Stablingsplads paa Tomten ødelægges og man faar ikke den kontrol paa alt som gaar ut og ind av Tomten, som nu før Overgangsbygningen da Veien gaar like efter Kontorvinduerne.

Hamar den 18de Marts 1919,

INDAHL'S BRUK
H. C. INDAHL.

I Bilag

Freml. 18/3 1919,

IVAR SØLBERG
edsv.

5.) En redegjørelse for tomteforholdet ved Indahls Bruk der fremlagdes, iact han forbeholder sig senere at komme tilbake til det forskjellig forefaldende.

TOMTEFORHOLDET VED INDAHL'S BRUK

i anledning Exprobationsstevning den 18de Mars 1919.

Den hele, virkelige svarelse av hele Brukets grundareal og tilstrækkelig lænseplads og Rettigheder er Kr. 116.00 - et hundrede og sexten kroner pr. aar.

Altsaa nutids renter av ca. 2000 kroner. Hertil er av fru Diesen leiet "Strandstuen" med tomt til en aarlig leie av Kr. 240.00 hvilken leie "Strandstuen" selv betaler som bolig^{for}/maskinisten. Leien er saaledes i virkeligheten kun "116 kroner pr. aar" paa 2 Menneskers levetid. Grundeieren har den fordel av "Strandstuebortleien", at hvac leieren utfylder og derved utvider tomten i aarenes løp stiger grundverdien samtidig som Bruket har fordele av dette, der kan foretages eftersom Bruket finder det sig tjent med at gjøre dette. Altsaa like gjensidige fordele av Strandstuetomtens leie.

Grundeieren forlangte i 1914 kr. 25000.- for Tomten

i 1917 " 65000.- " "

i 1918 " 100000.- " "

Set nu at den ene av disse to Mennesker lever i 12 aar saa er hvilkensomhelst av disse summer - om der endog forlangtes $\frac{1}{2}$ million - sparet og optjent i renter og rentesrenter efter nutidens disconto ved ikke at kjøpe tomten.

For eksempel: 65000 kr. beregnes efter 6% renter og rentesrenter

Første aars 6% renter av kjøpesummen blir kr.	3900.-
2det " " " " " " "	4134.-
3die " " " " " " "	4382.04
4de " " " " " " "	4644.96
5te " " " " " " "	4923.66
6te " " " " " " "	5219.08
7de " " " " " " "	5532.22
8de " " " " " " "	5864.16
9de " " " " " " "	6216.00
10de " " " " " " "	6588.96
11te " " " " " " "	6984.30
12te " " " " " " "	<u>7403.36</u>
	Kr.65792.74

Altsaa Kjøpesummen optjent paa 12 aar, ved ikke at kjøpe tomten, men lade kontrakterne gjælde.

Det er ingen usandsynlighet at en av disse Mennesker lever 12 aar. En av disse kunne endog leve 20-25 aar. De er begge leve- og virkedygtige, har været arbejdsmennesker fra barndommen og aldrig levet overdaadigt eller vil bli fristet eller forledet dertil.

Sæt nu at en av disse Mennesker lever i 25 aar, hvor denne rentekapital sammen med den før renteberegnete kjøpesum Kr. 65000.00 der samlet, efterat aarsleien med renter og rentesrenter de 12 aar er fratrukket utgjør Kr. 126520.75 der nu kan kapitaliseres og berentes saaledes:

13de aars 6% renter av kr. 126520.75 gjør kr.	7591,24
der tillæ- ges 14 de " " " og kapital "	134111.99 " " 8046.71
15de " " " " " "	142158.70 " " 8529.51
16de " " " " " "	150688.21 " " 9041.30
17de " " " " " "	159729.51 " " 9605.37
18de " " " " " "	169334.88 " " 10181.68
19de " " " " " "	179516.56 " " 10792.57
20de " " " " " "	190269.13 " " 11440.12
21de " " " " " "	201709.25 " " 12126.52
22de " " " " " "	213835.77 " " 12854.10
23de " " " " " "	226689.27 " " 13625.34
24de " " " " " "	240314.61 " " 14442.86

25de aars 6% renter og kapital av kr. 254757.47

Altsaa paa 24 aar vundet Kr. 250000.00 ved ikke at kjøpe og strax betale 65000 kroner for tomten.

Her vil det falde let og klart, selv for mennesker der aldrig betænker renteberegningens værdier hvilken sum og fordele vedkommende leiekontrakter i virkeligheten representerer, og kan kun beregnes eller summeres den dag leiekontrakterne ophører. Leieren har saa fordelagtig kontrakt at han ikke kan ønske kjøpe tomten, at betales nu før kontrakternes utløp, selv til det laveste prisforlangende Kr. 25000.00 Man kan ikke lukke øinene for det faktum, at leieren har alle kortene eller traadene i sin haand. Ovenstaaende tal beviser dette, og den risiko leieren har ved at disse 2 mennesker kan falde bort om et aar eller to er ikke større end selve Driften kunne medføre sig om ulykke eller ruinerende Konjungturfaald skulle hende. Man bør ogsaa ha for øie ved et skjøn og vurdering av disse kontrakters store fordel leieren nu har i disse Høikonjungturtider, at om 3-5^{aa} kunne tiderne være saa flauue og nedadgaaende, at grunden kunne da kjøpes under nævnte mindstepris.

Grundarealeets værdier er saaledes i virkeligheten i leierens eie, om end paa ubestemt tid som intet menneske kan beregne/enderlede foran antydnet. Man maa ogsaa være helt opmerksom paa de meget store værdier, der nu eies av leieren av tomtene i tidsmessige huse og maskiner der eftersom aarene gaar vil tjene sig op igjen, forringes og forældes saaledes at den saa alm. frygt og angstelse for bortflytning av Anlægget om 27 10? 20? aar slettes ikke er saa farlig som nævnte mennesker skjælver for. Hvad interesse eller fordel ville grundeieren nu ha av at hemme utviklingen eller senere at tvinge leieren til at ta sit Anlæg væk naar leiekontrakterne utløp. Skulle han da heller ønske faa sin svarte, nøgne grund tilbake og ryddiggjort end overlate grunden til den leier der kunne da betale 5000 kroner mere end nogen anden, om han saa ønskede, fordi han hadde færdig anlag der. Det kan vel heller ikke være pent eller særlig ærefuldt av grundeieren at allerede nu ville presse penge ut av leieren, eller at stille sig urimelig til en overenskomst, før jo heller, om bestemmelsen av den kjøps-sum leieren kan betale naar kontrakterne utløper, fremfor det eneste grundeieren under kontrakttiden kan gjøre eller opnaa ved sin vilje i denne henseende: Nemlig at hindre utviklingen og tilbærlig

ge utvidelser av anlegget eller forbedringer paa denne grund.

Selv en eventuel expropriation av anlegget maatte dekke leieren helt for hans materielle som kontraktmessige verdier og ret. Kun en delvis exprobaton av det før forsnevnerede tomteareal kunne gjøre Anlegget urentabelt og maatte da sættes saa høit at dette dekkede leieren for ethvert tap og skade Exprobatonen paaførte ham eller Anlegget. Eieren kommer i virkeligheten i anden række i enhver henseende under kontrakternes løpetid. Han staar helt magtesløs den tid kontrakterne varer.

Jeg vil saaledes under en mulig Exprobaton kræve mine hele og fulde verdi iagttaget, saavel som Brukets verdier og deri nedlagte arbeider og Initiativer erstattet.

Hamar 15de Mars 1919 .

INDAHLS BRUK.
H. C. INDAHL.

Freml. 18/3 - 1919

IVAR SØLBERG
edsv.

Mændene valgte til opmand brukseier B. Vik.

Schjødt ba befaringen foretat. Specielle forutsætninger skulde herunder bli meddelt, og de forskjellige punkter om betydning for værdsættelsen gjennemgaat.

Derefter bega man sig til aastedet.

Befaring foretokes derpaa ca. 3 timer, hvorpaa raadslagning fandt sted en tid utover eftermiddagen.

Onsdag 19de mars blev befaring atter foretat et par timers tid. Kl. 11 sattes retten paa Hamar jernbanestation i Hamar.

Adv. Bergh skulde paa vegne av sine parter bemerke:

Hamar jernstøperi for lakst nr. 2 gno. 3-27 Lundgaard.

Komp. henstillet, at der maatte fra jernbanens side fremkomme et forslag til ordning av vandspørsmaalet, naar den paa eiendommen værende brønd blev borte. Forsvrig henledet komp. oppmerksomheten paa foruten grunderstatningen for det tagendes areal, ulemperne for eiendommen ved at der vilde bli skaaret ned i en dybde av ihvertfald 4 meter i en avstand av vel 2 meter fra huset, og at man vilde faa

tog med derav følgende røk og rystelse like indpaa beboelseshuset Husets veranda maatte fjernes. I akfald den hele eiendom blev tat maatte komp. bringe i erindring bestemmelsen om at erstatningssummen efter loven skulde forsøkes med 1 aars husleie - en bestemmelse der i øvrig gjaldt i alle tilfælde, hvor husebygninger eksproprieres efter jernbaneloven.

Vedk. takst nr. 3 Lillehagen.
(Lars Olsens barn)

Ogsaa her henstillet komp. paa samme maate som ved forrige nr. at der blev truffet en overenskomst vedk. vandspørramaalet. - For øvrig pakte komp. paa ulemperne for vaaningshuset samt ved at eierne efter ekspropriationen maatte søke en plads til sit uthus, der var mere skjæmmende for den gjenværende eiendom.

For begge de nævnte eiendomme gjaldt ogsaa en risiko for øket ildsfare.

Ad. takst nr. 4, gno. 3-140, Diestomterne.

De forskjellige og tildels adskilte stykker var paavist under befaringen og indbefattet dels grund, der var i fru Diesensbesiddelse, dels bortforpaktede stykker.

De bortforpaktede stykker var:

- 1.) Lindløkken (bruker Agnethe Haugstad) der efter mandens død har grunden paa sin levetid, mot avgift kr. 26.25 pr. aar, hun er nu 55 aar.
- 2.) Solbakken (bruker banevogter Mostue) der har grunden paa Edv. Sletmo og hustrus levetid, hvilke er henholdsvis 45 og 43 aar gamle. Avgiften er kr. 54,08.
- 3.) Tobro (bruker Marie Tobro, der har bruken paa levetid.
- 4.) Strandstuen (bruker H. C. Indahl, der mot aarlig leie kr. 240.- har bruken paa Olæ Larsen og hustrus levetid, hvilke er henholdsvis 72 og 67 aar)
- 5.) Indahls sag (bruker H. C. Indahl, der efter overdragelse fra Ole Larsen har overtat dennes 2 kontrakter paa Ole Larsen og hustrus levetid mot aarlig avgift kr. 116.-

Takstmandene vilde for fru Diesens vedk. ha at taksere de stykker, der ikke var bortsat, og dernæst de ovenfor bortforpaktede stykker hver for sig, og som om de ikke var bortfæstede. Godtgjørelsen for grunden tilfaldt nemlig grundeieren, men skjønnet hadde (jfr.

den nye veilovs § 28) at bestemme hvor stor del av erstatningen brukeren tilkom enten årlig eller 1 gang for alle. Komp. antok da det her gjaldt kontrakter paa ubestemt tid antal aar, at dette vilde være at fastsette erstatningen til en almindelig rente p.s.

Forsaavidt jernbanen ved Solbakken skulde komme til at ta den hele eiendom, maatte den hele grunderstatning tilkomme fru Diesen, medens brukeren hadde krav paa sin selvstændige erstatning for huse, have m.v., samt for avsavn av forpaktningsretten, hvis skjønsmændene fandt, at han her led noe tap.

Komp. vilde ikke gi skjønsmændene nogen veiledning med hensyn til stykkernes verdi, men alene for det utenfor den nuværende jernbanelinje liggende peke paa, at dette nu i virkeligheten nu var det eneste gjenstående strøk egnet til industritomter i nærheten av Hamar.

Hvis mændene ikke satte samletkø erstatning for hver av de 3 takstnumre utenfor jernbanelinjen, men ansatte erstatningen pr. m² måtte der settes særskilt takst paa strand- og vandret.

Ad. takst nr. 5 Bjerkli

Foruten grunderstatningen og anden direkte skade pekte komp. paa ulemperne for den gjenstående have og eiendommen iøvrig.

Ad. takst nr. 6 Lindløkken.

Herom gjaldt i det væsentlige hvad der er sagt ang. Lillehagen.

Schødt tilførte som forutsetninger vedk. de forskjellige eiendomme.

Ad. takst nr. 1 Høiseith, gno. 3-28

(eier Brukseier Indahl)

Den eksproprieres efter 2 alternativer:

alt. 1.) Et grundstykke langs linjen som er avmerket paa det fremlagte kart og paavist i marken.

alt. 2.) Hele eiendommen med paastaende bebyggelse.

Ad. takst nr. 2 Lundgaard, gno. 3-29

(eier Hamar Jernstøperi)

Den eksproprieres under 2 alternativer.

Alt. 1.) Et grundstykke langs linjen som er avmerket paa den freml. plan (og som ad. 1.)

Det forutsættes at jernbanen fra brønd paa sin egen eiendom skaffer vand i rørledning frem til en kum paa ^{den} gjenstående eiendom.

alt. 2.) Hele eiendommen med paastaaende bebyggelse.

Ad. takst nr. 3, Lillehagen gno. 3-102.

Der eksproprieres et grundstykke langs linjen som paavist i marken, og avmerket paa den fremlagte plan, langs linjen overfor takst nr. 4's eiendom. Uthuset eksproprieres. Brønden forutsættes ubeskadiget, saaledes at eieren har erstatningskrav i behold senere hvis dette ikke slaar til.

Ad takst nr. 4 Diesentomterne, 3 - 140.

*7lv. skylddeling av
4/4 - 1918*

(fru Diesen som eier) og denne som grundeier til grunden paa takst nr. 5, 10, 11, 13, 14, og 15, saaledes som nærmere omhandlet i adv. Berghs tilførsel.

Der eksproprieres en uregulert strimmel grund mellem linjen og takst nr. 3 og linjen og takst nr. 5 og linjen og takst nr. 6 og do. og takst nr. 7, samt et stykke mellem takst nr. 11 og Hamar Jernstøperi's eiendom. (takst nr. 12)

Alt dette er grund som ikke er bortforpaktet - Desuten tas forsøkt takst paa strandlinjen fra posl. 29 - 55 efter den nye linje som ogsaa er ikke bortforpaktet grund. 11/13

Videre fastsettes erstatningen for grundeierretten i anledning av ekspropriationen fra det bortfestede areal 5, 10, 11, 13, 14, og 15.

For det tilfælde at alternativ 2 eller 3 blir valgt for takst nr. 15, blir der at sette en særskilt ulempererstatning ogsaa under takst nr. 4 for den ulempe, som disse alternativer paafører fru Diesen som grundeier.

Ad. takst nr. 5 Lindløkken, gno. 3 - 140

Forpakter Agnethe Haugstad.

Her som ved de øvrige bortforpakte eiendomme henvises til de opplysninger som er gitt i adv. Berghs tilførsel.

Al erstatning til grundeieren kommer under takst nr. 4, mens der ved takst nr. 5, blir fastsat takst for forpakteren.

Der eksproprieres en strimmel grund overfor takst nr. 4 langs linjen. Der fastsettes erstatning for flytning av privet, som

blir at flytte med 1 mds. varsel.

Ad takst nr. 6 Bjerkeli gno. 3-32,

(eier Ludvig Larsen)

Der eksproprieres et grundstykke som avmerket i planen og paavist i marken.

Ad takst nr. 7 Strandli gno. 3-28

(eier Anton Nilsen)

Der eksproprieres et grundstykke, som er avmerket i planen og osv. som nr. 6

Ad takst nr. 8 Bratli, gno. 3-55

(eier H. C. Indahl)

Alt. 1: Et grundstykke langs linjen som avmerket paa planen og paavist i marken.

~~alt. 2:~~ En større del av eiendommen (det rødskraverede medtatt) inntil 2 meter fra muren. Ekspropriasjon av ut-hus.

alt. 3: Hele eiendommen med paastaaende bebyggelse.

Takst nr. 9, Solli gno. 3 brno. 33

Eier H. C. Indahl ekspropriert etter 2 alternativer.

~~alt 1.~~ Grund langs linjen som avmerket paa planen og paavist i marken. Brønden forutsettes u-berørt

alt. nr. 2 Hele eiendommen med paastaaende bebyggelse.

takst nr. 10, Solbakken gno. 3 brno. 140

Forpakter banvokter Mostue (se tilførsel takstnr. 5).

Eksproprieres etter 2 alternativer.

~~alt. 1.~~ Enstriemel grund langs linjen som paavist i marken og avmerket paa planen.

alt. 2. Hele eiendommen med paastaaende bebyggelse.

Takst nr. 11, Tobro gno. 3 brno. 140.

Forpakter Marie Tobro (se tilførsel takst nr. 5) Eksproprieres en snip grund som anmerket paa planen og paavist i marken.

Takst nr. 12, Diesen, gnr. 3 brno. 140

Eier Hans Jernstøperi. Eksproprieres et stykke grund langs linjen som avmerket paa kartet og paavist i marken.

Takst nr. 13 Haugen, gno. 3 brno. 140.

Forpakter Severin Moe (se tilførsel takst nr. 5). Der

eksproprieres som forsøktakst en snip som paavist i marken og avmerket paa planen.

Takst nr. 14. Strandstuen gno. 3 brno. 140

Forpakter H. C. Indahl (se tilførsel takst nr. 5) Der eksproprieres som forsøktakst hele eiendommen med paastaende bebyggelse. Husene tilhører fru Diesen (takst nr. 4) som altsaa tilkommer erstatningen for dem.

Takst nr. 15 Indahls Bruk og Strandløkken, gno. 3 brno. ~~140~~

Forpakter H. C. Indahl (se tilførsel takst nr. 5) Der eksproprieres efter 3 alternativer.

alt. 1: Hele eiendommen med husene paa strandstuen. Efter dette alternativ behøves ingen særlig takst for takst nr. 15, sådet det under enhver omstændighet er forutsætningen at H. C. Indahl skal faa sitte med Indahls Bruk sin kontraktstid ut og ekspropriationen av Strandstuen samt ulempeerstatning for omlegning av Stangeveien som er det eneste som kommer til at berøre dette takst nr. blir taksert under de følgende alternativer. Derimot har dette alternativ betydning for takst nr. 4 som grundeier.

alt. 2: Ekspropriasjon av Strandstuen samt fastsettelse av ulempeerstatning for omlegning av Stangeveien.

alt. 3: Ingen ekspropriasjon. Fastsettelse av erstatning for omlegning av veien.

Schjøtz fremla 2 planer for omlegning av Stangeveien.

Indahl bad bemerket angaaende Takst nr. 1 kommer ogsaa vandspørsmålet i betraktning idet at der tages saa meget at det blir vanskelig aa finde brønninntak. Dertil kommer de samme ulemper som er anført for takst nr. 2. I forbindelse med tomt takst nr. 1, eies nabotomten i samme kvartal, der foresaviddt ødelægges for de anlegg som disse tomter er av mig innkjøpte til. Denne grundeierdom vil lide saa meget mere hvis alternativ 2 blir valgt, og ulemperne økes Jo ogsaa derved saa meget mere. Hvilket jeg maa kræve erstattet.

Takst nr. 8 og 9. Der blir vandspørsmålet aa betrakte i samme forhold som av advokat Bergh anført for takst nr. 2. For alle disse tre nummere - nr. 1, 8, og 9 gjelder særskilt at de er innkjøpt til industrielle anlegg, der ser ut til aa helt tilintetgjø-

Takstdokument.

Sådan skjen:

ad takstnr. 1. Høiseth Gnr. 3²⁴ (eier bruksøier Indahl). ✓

Alt. 1 (Et grunnstykke langs linjen).

1 Pris pr. m² kr. 3,00.

2: Ulemperstatning kr. 4000,00

3: Erstatning for et grisehus på tomten kr. 100,00.

Alt. 2. (Hole eiendommen med huse).

1: Pris pr. m² grunn kr. 3,00

2: " for husene " 10000,00

3: 1 års husleie " 500,00

ad takstnr. 2. Lundgård Gnr. 3²⁹ (eier Hamar jernstøperi)

Alt. 1 (Et grunnstykke langs linjen)

1: Pris pr. m² kr. 2,50

2: Ulemperstatning kr. 15000,00
(vannspørsøkket er ikke berørt)

Alt. 2. (Hole eiendommen med huse)

1 Pris pr. m² grunn kr. 2,50 ✓

2 " for husene " 43000,00 ✓

3: 1 års husleie " 1200,00 ✓

ad takstnr. 3. Lillehagen Gnr. 3¹⁰² (eier Lars Oleens barn) ✓

1: Pris pr. m² grunn kr. 2,00

2: For flytning av 1 uthus kr. 100,00

3: Ulemperstatning " 1000,00

ad takstnr. 4. Diesentomtene (eier fru Diesen)

A: Den bortforpaktede del av dette takstnr.

A1 Taket på grunnen vedkommende takstnr. 5 Lindeløkken
(forpakter Agnethe Haugstad) kr. 2,00 pr. m². ✓

Herav tilkommer forpakteren av grunneieren 5 pct. p.a.
av nevnte taksteum.

V. II 139 1/2

V. II. 140

V. IV 49

V. V 246

b: Do. på do. vedkommende takstnr. 10 Solbakken (forpakter
banevokter Mostu).

Alt. 1. (En strimmel grunn langs linjen)

Pris pr. m² grunn kr. 2,00.

Herav tilkommer forpakteren av grunneieren 5 pct.
p.a. av nevnte takstsum).

Alt. 2. (Hele eiendommen med påstående huse).

Pris pr. m² grunn kr. 2,00. ✓

Samme tilførsel som under alt. 1 (5 %).

c: Do. på do. vedkommende takstnr. 11 Tobro (forpakter Marie Tobro).

Kr. 1,80 pr. m² grunn. ✓

Herav tilkommer forpakteren 5 pct. p.a. av nevnte
takstsum.

d: (forpaktertakst). Do. på do. vedkommende takstnr. 13 Haugom

(forpakter Syverin Mo).

Kr. 2,00 pr. m² grunn. ✓

Herav tilkommer forpakteren 5 pct. p.a. av nevnte
takstsum.

e: Do. på do. vedkommende takstnr. 14 Strandstuen (forpakter
H. C. Indahl).

1. Kr. 10,00 pr. m²

Herav tilkommer forpakteren av grunneieren 5 pct.
p.a. av nevnte takstsum.

2. Strandstuens ydergrense mot Akersviken går så langt
ut som rampen, der er opført for plankeestablene.
Herfra og i rett linje ut fra Strandstuens grenser
og i 100 meters lengde utover Akersviken takseres
grunnen til kr. 1,00 pr. m².

Herav tilkommer forpakteren av grunneieren 5 pct.
p. a. av nevnte takstsum.

f: Do. på do. vedkommende takst nr. 15 Indahls bruk ~~av Strand-~~
~~stuen~~ (forpakter H. C. Indahl)

Alt. 1: (Hele eiendommen med husene på Strandstuen)

1: Takseres til kr. 10,00 pr. m² grunn.

Grensen herav går til Strandstuens grenser i set

og fylkesgrensen i sydvest, og grensen mot Akersviken fikseres ved en linje der går fra fylkets grunn og i rett linje etter jernstøperiets og Indahls bruks fabrikkpiper til Strandstuens grenser (i siktelinje). Herav tilkommer forpakteren 5 pot. p. a. av takstaumen.

Utenfor dette areal (Indahls bruk) i rett linje fra nedre grunnmur og i 100 meters lengde utover Akersviken og likeledes i 100 meters lengde utover fra grensen mellom Indahls bruk og Strandstuen fastsettes en pris av 1,00 kr. pr. m².

Herav tilkommer forpakteren 5 pot. p.a. av nevnte takstum.

2: Pris på husene kr. 10000,00.

Herav tilkommer forpakteren 5 pot. p.a. av nevnte takstum.

3: 1 Års husleie kr. 500,00 der tilfaller forpakteren.

Alt. 2 og 3 bevaras under XV.

B: Den ikke bortforpaktede del av d. takstnr.:

1: En strimmel grunn mellom linjen og takst nr. 3 Lillehagen kr. 1,70 pr. m².

2: En do. mellom do. og takstnr. 5 Lindeløkken kr. 1,80 pr. m².

3: En do. mellom do. og takst nr. 7 Strande kr. 1,70 pr. m².

4: Et stykke mellom takst nr. 11 Tobro og takst nr. 12 jernstøperis Hamar xxxxxxxxxxxxxxxx eiendom kr. 1,50 pr. m².

5: En strimmel grunn mellom linjen og takst nr. 6 (Bjerkeli) kr. 1,80 pr. m².

C: Foreskottet på Strandlinjen fra pel 20 - 55 etter den nye linje.

Strandlinjen utvides til å gå fra fylkestykkets grunn grense og til pel 55 etter en pris av kr. 30,00 pr. løpende meter Strandlinje.

D: I tilfelle av at Indahls bruk (takst nr. 15) ikke eksproprieres, fastsettes i erstatning til grunneieren

- 1: i anledning av omlegning av Stangeveien kr. 10000,00
- 2: i anledning av ekspropriasjon av Strandstuen kr. 10,00 pr. m².

ad takstnr. 5. Lindeløkken (forpakter Agnethe Haugstad)

V. II. 81

- 1: Erstatning for flytning av et privat kr. 100,00 ✗
- 2: Ulemperstatning kr. 1000,00. ✗

ad takstnr. 6. Bjerkeli Gnr. 3³² (eier Ludvik Larsen)

V. II. 143 1/2

- 1: Erstatning for grunnen kr. 2,00 pr. m² ✗
- 2: Ulemperstatning kr. 1500,00. ✗

ad takstnr. 7. Strande Gnr. 3²⁶ (eier Anton Nilsen)

V. II. 112 1/2

- 1: Erstatning for grunnen kr. 2,00 pr. m² ✗
- 2: Ulemperstatning kr. 800,00. ✗

ad takst nr. 8 Bratli Gnr. 3⁵⁵ (eier H. C. Indahl) ✓

V. III. 54

Alt. 1 (Et grunnstykke langs linjen som avmerket på planen)

- 1: Kr. 2,50 pr. m² grunn *laane*
- 2: Ulemperstatning kr. 1000,00.

Alt. 2 (En større del av eiend. inntil 2 meter fra muren)

- 1: Kr. 2,50 pr. m² grunn
- 2: Erstatning for lade m.v. kr. 1000,00
- 3: Ulemperstatning kr. 1500,00.

Alt. 3. (Hele eiend. med påstående huse)

- 1: Kr. 2,50 pr. m² grunn
- 2: Erstatning for husene kr. 12500,00
- 3: 1 års husleie kr. 500,00.

ad takstnr. 9 Solli Gnr. 3³¹ (eier H. C. Indahl) ✓

V. II. 144 1/2

Alt. 1: (Grunn langs linjen)

- 1: Kr. 2,50 pr. m² grunn
 - 2: Ulemperstatning kr. 1000,00
- Brgnnen forutsettes uberørt.

Alt. 2. (Hele eiend. med påstående bebyggelse)

- 1: Kr. 2,50 pr. m² grunn
- 2: Erstatning for husene kr. 12000,00
- 3: 1 års husleie kr. 500,00

ad takstnr. 10. Solbakken (forpakter banevokter Mostu)

Alt. 1. (En striemel grunn lange linjer)

Ulempeerstatning kr. 1000,00.

V. II 194

Alt. 2. (Hele eiend. med påstående huse)

1: Erstatning for husene kr. 14000,00

2: " " tilplantet have kr. 1000,00

3: 1 års husleie kr. 600,00.

ad takstnr. 11 Tobro (forpakter Marie Tobro)

Ulempeerstatning kr. 500,00.

V. III 182

ad takst nr. 12 (Hamar jernstøperi som eier)

1: Kr. 0,40 pr. m² grunn

2: Ulempeerstatning 0 kr.

V. IV 455

konstruksjons- og Bygningsvesen

(foresketakt) ad takstnr. 13 Haugom (forpakter Syverin Mo)

Ulempeerstatning kr. 500,00.

V. II 71

ad takstnr. 14. Strandtuen (forpakter H. C. Indahl) ✓

Ulempeerstatning p.a. kr. 500,00.

Konstruksjons- og Bygningsvesen

ad takst nr. 15 Indahls bruk (og Strandløkken) (forpakter H. C. Indahl)

Alt. 1. (Hele eiend. med husene på Strandtuen)

Ifølge skjensforutsetningene bortfaller besvarelsen av dette alt.

Alt. 2. (Ekspropriasjon av Strandtuen samt fastsettelse av ulempeerstatning for omlegning av Stangeveien)

1: Ulempeerstatning for forpakteren p.a. for eksprop. av Strandtuen.

Forpakteren anses skadesløs ved 5 % rente av takstsummen fra grunneieren fru Diesen.

V. 2: Do. for do. i anledning av omlegning av Stangeveien kr. 700,00 pr. a.

Man forutsetter, at jernbanen skaffer adkomstvei til bruket samt trappe ned til kontoret.

V. 3: Likeledes vilkommer Indahl ulempeerstatning for mulig kullstov, der kan beskadige hans plankostab-ler, kr. 600,00 p. a. fra den tid kullageret tas i

V. IV 452

es ved ekspropriationsjonen. Jeg henviser forøvrig til mine innlegg herom. En vandkjelle der i umiddelige tider har været brukt av disse gaarde, liggende nede ved jernbanelinjen, vil ogsaa rimeligvis bli overfyldt og maa erstattes. Likeledes maa overgangen mellem Strandstuen og Briskebyen ikke kunde stenges.

Ang. takst nr. 15

maa jeg efter adv. Bergh's paastand likeoverfor takst nr. 10 forutsette at ogsaa jeg har krav paa at naar grund eksproprieres maa ogsaa husene derpaa eksproprieres og ikke utsettes paa ubestemt tid. Jeg kan jo dø før de mennesker som kontrakten lyder og er ~~da~~ ^{paa} da ikke tjent med den ekspropriationsmaate.

Ang. alternativ 2.

av Strandstuen med tomt maa jeg gjøre opmerksom paa at den store inntekommenhet som blev mig vist av grundeieren naar han lot mig faa denne paa samme tid som de andre kontrakter, vil denne alternative ekspropriation ødelgge en rentabel bedrift av bruket, da tomterne som de er allerede er for smaa.

Ang. alternativ 3

maa jeg gjøre krav paa fuld erstatning for den ulempe som veien og nuværende utkjørel vil forvolde mig å miste. Jeg mener, det gaar ikke an aa tilkjende mig en aarlig løpende erstatning for den ødelagte vei. Jeg maa ha solig vei over tomten fra Stangeveien i forbindelse med den som nu er, og kan ikke finde mig at nu atter skulle risikere at maatte bygge denne vei og kunne miste den om et eller par aar. Dette har jeg gjort med den nuværende og mener at jernbanen der nu stenger mig denne maa skaffe mig samme slags vei. Forøvrig henvises til igaar fremlagte innlegg angaaende veispørsmålet, trappenedgangen m.v., da jeg ikke selv er jurist forbeholder jeg mig ethvert av mulig feil eller forsømmelse jeg ikke maatte ha tatt i betraktning.

Advokat Bergh skulde for tilfelle av at jernbanen skulde ta grunden nedenfor den nuværende jernbanelinje stykkevis uttrykkelig pointere at han fastholdt for sine parter berettigelsen av de nuværende passasjer, saavel overganger som veier. Hvis derfor saadanne ~~xxxxxxx~~ adkomster rokkedes eller hvis der borttages stykker der var av betydning for det heles utnyttelse måtte hensyn hertil tas ved taksterne.

Schødt var enig i at taksterne avgavs under forutsetning

av at de nuværende passasjer var juridisk berettiget. Forøvrig henholdt han sig til de forutsetninger hadde tilføret, og bad disse lagt til grund ved avgivelsen av skjønnet.

Fra kl. 1 fandt atter raadslagning sted blandt skjønsmændene, der var beskæftiget hermed til ut paa eftermiddagen.

Torsdag den 20de mars, møttes skjønsmændene atter til befaring og raadslagning, der foregik med smaa avbrytelser den hele dag.

Fredag den 21. mars, var det samme tilfælde, hvorpaa skjønnsforretningen kl. ca. 3 blev utsat til tirsdag den 25de mars.

Tirsdag den 25de mars, kl. 11 blev ret sat paa Hamar Jernbanestation.

Hvorda! efter endt befaring og raadslagning skjønsmændene fremla:

Takstdokument.

Skjønnet er enstemmig og er avgit efter bedste skjøn og overbevisning

Fornovedstyret/^{møtte} distriktschef Poppe, overingeniør Lystgaard, og adv. Anneus Schjødt ved Magnus Schjødt.

Schjødt meddelte, at jernbanen ikke paa stedet kunde vælge mellem alternativer m.v. Han begjærte derfor forretningen sluttet idag, og skulde foreta ny indstevning, naar tiden var kommen, til at begjære fravikelseskjendelse. - Med hensyn til fristen for overtakst foreslog han, at man skulde være enige om, at de ne var 14. dage.

Han ba mændenes salær fastsatt.

Adv. Bergh var tilstede og sammen med ham Karl Diesen.

Komp. samtykket paa vegne av fru Diesen, Hamar Jernstøperl og Lars Olsens barn i den av adv. Schjødt foresatte frist for begjæring av overtakst.

Forøvrig paastod komp. disse sine parter tilkjendt erstatning hos jernbanen for juridisk assistance.

Ræxxx Adm. bemerket, at skjønnet hadde varet i fem dage i betragting herav samt naar hensyn til det vanskelige arbeide, der har forligget, finder adm. at en godtgjørelse av 40 - firti - kroner pr. dag = tilsammen kr. 40 x 5 = kr. 200.- til hver av skjønsmændene kan være passende.

Med hensyn til erstatning til de indstevnte for juridisk assistance fandt adm. at burde ansette erstatningen til kr. 300.- tre hundrede kroner.

ERAGTES:

Skjønsmændene tillægges i godtgjørelse for at fungeret som skjønsmænd i nærværende skjøn kr. 200.- to hundrede kroner til hver (Brukseier Børre Vik og Halvor Sørnkvern, samt forhenværende gaarbr. Even Lundby, samtl. fra Furnes.), der utredes av det offentlige, der likeledes betaler i saksomkostninger til de indst. kr. 300.- tre hundrede kroner.

Schjødt ba forretninge utsat nogen dage av hensyn til de grundeiere, der ikke var tilstede ved avnjemlingsmøtet, for at de kunde stevnes, og faa besked om taksterne. I dette neste retsmøte, i hvilket komp. ikke kom til at anggi møte, forlangte han forretningen avsluttet.

ERAGTET: Forretningens videre behandling utstaar til fredag den 28de mars kl. 10½.

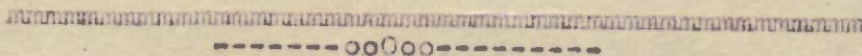
Retten hevet.

IVAR SØLBERG
edsv.

B. VIK.

EVEN LUNDBY

H. ARNKVERN.

1) Behandlingen gratis.
2) Aktskifter gratis.
Til Japp-bruk.
Ivar Sølberg
edsv.

Riktig aktskift
bekreftes.
Ivar Sølberg
edsv.

Lært inden retten ved skretningst for Nord-Hedmark forutninger d. 19 december 1919, bekning skretning og protokollert v. Retten bekning.

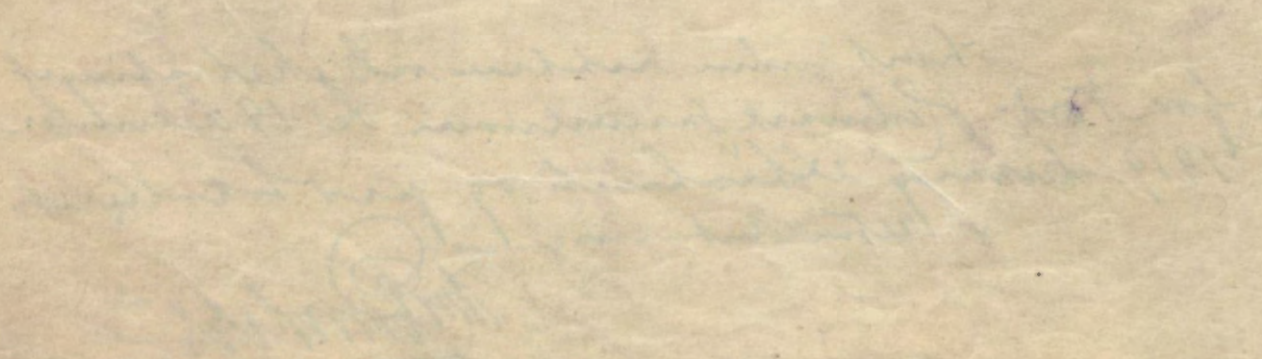
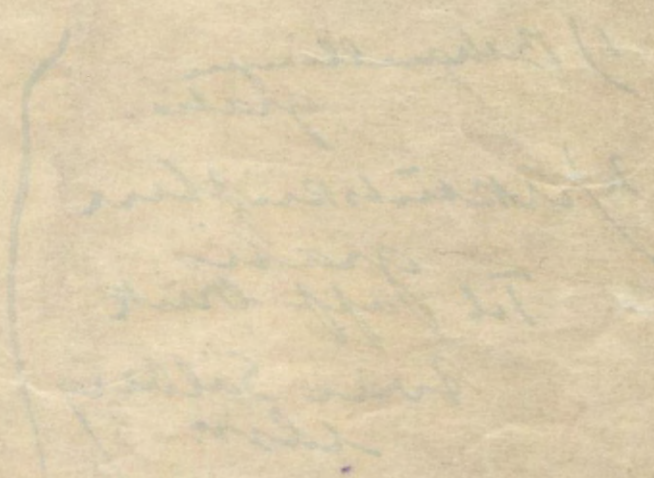
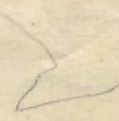
[Handwritten signature]

under tier 1 from 8 hrs

leaves

under tier 14 had broken over
at 15 hrs

last tiller tier 15 not over
to 14

44
19-12-19

Stb. 00809
Hamar Distr. 1921

✓ Jnr. 740/20

S O R E N S K R I V E R E N

2

1

N O R D - H E D M A R K

gjør vitterlig:

20/5 1919

Aar 1919 den 27de mai blev ret sat paa ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Hamar jernbanestation, adm. av den edsv. fuldmægtig, cand. jur. I. Sølberg, medbetjent av de opnævnte og tilsagte skjønsmænd: overbestyrer Johan Fasting fra Vaag, bruks-eier Birger Bjercke, gaardbruker Lars Glestad, Ole Løken, samt Simen Hersaog, de fire sidstnævnte fra Ringsaker. Som varamand mødte gaardbruker Kr. Røhr, fra Ringsaker.

HVORDA! foretokes sak nr. 27/1919,

OVEREKSPROPRIATIONSSKJØN

til utvidelse av kultomt m.v. paa Hamar jernbanestation.

Skjønsmændene erklærte sig habile, og der fremkom ei heller fra parternes side innsigelse mot mændenes ~~in-~~habilitet.

Mændene valgte til opmand Ole Løken.

Adm. framla:

1.) Skrivelse fra brukseier Indahl av 26/5-1919 saalydende:

Til Nordre Hedemarkens Sorenskriveri,
Hamar.

Tillæg til skrivelse av 10/4 - 1919.

Ad. Ekspropriationstaksterne for Norges Statsbaner.

I min skrivelse av lode april d.a. behandlede eiendomme "Bretli" og "Solli" der ligger i umiddelbar nærhet av Indahls Bruk, har jeg efter alle samfunds og Staters regler gaat ut fra at faa jernbanesidespor lad paa eiendommens

18-19.

anlæg, saaledes som andre næringsdrivende eller statsborgere faar naar det behøves. Disse to sammenhængende tomter ere "83 meter lange" (langs jernbanelinjens gjerde) De ere "64.7 meter brede" i retviklet kryds fra jernbanegjerdet til naboens gjerde, og er bredden mellem jernbanegjerdet og laden som er nederste hus 32.6 meter.

Altsaa god plads for det av mig beregnede anlæg uten at røre ved nogen av husene paa begge eiendomme. Ja man kan endon utplanere tomten til ca. 45 meters flate for anlægget og sidesporet.

Mellem disse pregtige anlægstomter (de bedste som kan tænkes eller findes i Hamar og omegn) er der kun en avstand til "Strandstuetomten" (Indahls Bruks tomter) av "53 treogfemti meter". Og denne avstand er like over den gamle "Strandstues" eller "Sundstuevei" der selvfølgelig ikke kan stænges for Briskebybeboerne. Der har været overgang siden "Hamar-Grunnetbanen" blev bygget og kan sikkert nok ikke stænges uten fuld erstatning i enhver henseende. Og da specielt den forbindelse som er og blir en velfærdssag og livsbetingelse for Indahls Bruks drift.

Men hvorledes har skjønsmændene anskuet dette?

Jo!

Ad. takst nr. 14 "Strandstuen (forpakter H. G. Indahl)

Ulempererstatning pr. aar Kr. 500.00.

Dette synes skjønsmændene ville være en passende erstatning for at avskjære eller endog helt stenge enhver trafik mellem "forpakterens grundeieendomme Brætti og Solli og hans bebyggelse paa 1/4 millions værdi paa den leiede grund. Ja endog helt stenges fra at kunne faa sidespor ind paa Brukets tomter, saaledes som følgen maatte bli om Strandstuen eksproprieres og ikke selve Brukets anlæg.

Naar skjønsmændene endong gaar saa vidt at der anføres Takst nr. 15: "Forpakteren ansees skadesløs ved 5% renter av takstsummen fra grundeieren fru Dissen"

Da maa jo dette overstige alle begreper om hvad det her gjælder. Nemlig en større bedrift paa angjældende

forpaktningssgrund og ikke en avling, havnegang, skog eller lignende som loven har fastslaaet en bestemt procent av takstsummen for.

Ekspropriation av Strandstuen stenger "den forpaktningssberettigede" fuldstændig fra hans grundeieendomme, ja endog anlæggets: brukets sag og høvleri, frørenseri m.m. og tar fra bruket mere end det halve av nødvendig tørkeplads for brukets sagskur, og stenger endog for bergenet sidespor ind til brukets tomter og hele anlægget upraktisk og ukonkurrancedygtig. Og dette skal erstattes med kr. 500.00 pr. aar.

At dette kostbare anlæg derved blir helt avsondret og umuliggjort som rentabelt anlæg, dette skal kunne bydes Indahls med en aarlig godtgjørelse av 500 kroner?

Jeg vil nødig gaa ind paa nogen personligheter og ber høfligst de ærede autoriteter og overskjønsmænd der faar med denne sak at gjøre at merke sig dette, naar jeg her nu maa uttale mig uforbeholdent om hvad jeg anser for rigtig og retfærdig uten mere hensyn til den ene eller den anden naar jeg maa sige: "Taksten nr. 14 og 15 er et rent særsyn. Naar grundværdien paa Diesens grund sættes der til "Kr. 10 pr. kv.meter" mens mine late klasses fabriktomter paa takst nr. 8 og 9 (den anden side av jernbanelinjen) sættes til kun kr. 2.50 pr. kv. meter.

Ja man gaar endog saa vidt at man strækker "10 kroners grundtaksten" 25 meter utenfor den stenvmur forpakteren har oppbygget for sine plankestabler, saaledes at der blir en høide at opfylde indtil 4 - fire - meter fra Akersvikens bund til alm. høivandsstanden, grundplanen som er ca. 1 meter lavere end jernbanelinjen.

Naar "graasten" nu i vinter har kostet kr. 10 pr. kub. meter at faa tilkjørt, ville altssaa dette grundareal koste ca. 40 pr. kv. meter brugbar grund at opfylde hvortil kommer ekspropriationstaksten I eller 10 kr. pr. kv.meter?

Det burde vel være mer end nok "kr. 1 pr. kv. meter" for Akersvikens bundgrund utenfor dette allerede opfylde te areal nu efterat Akersviken i virkeligheten er ødelagt som

tømmerindtak til bruket formedels mjøsreguleringen.

Grundeierne har desværre vært saa litet fremsynte ved mjøsreguleringskjønnet at de har ladt sig avspidse med en liten - intetsigende - erstatning, men naar disse dette har gjort, faar de ogsaa finde sig i tomternes værdiforringelse derved. At grundeierne ingen forstand eller tanke har hat paa dette, viser bedst mjøsreguleringsstaksten for "Hamar Bro dampsgs" vedkommende hvor min forgjænger brukseier Ole Larsen fik sig tilkjendt 500 - femhundrede - siger og skriver fem hundrede kroner - i erstatning, noget han visst synes han fik til givendes, men naar mjøsuttapningen har allerede i fjorvaar, og nu i vaar kostet mig sikkert mere end 15000 kroner i direkte utlæg, hvortil kommer indirekte skader i stor maalestok, da kan man forstaa mjøsreguleringskjønnets galskap. De ærede overskjønsmænd vil nu desværre ikke som underskjønsmændene ivaar have anledning til at iagttage ^{en rende} av 1 - en - meters dybde -dypere end Akersvikens bund) i ca. 250 meters længde hvor der maatte nedlægges 3" rør for at erholde vand ind til dampanlægget. Og dette formedels mjøstapningen.

Dertil kommer en ikke mindre ulempe derved at tømmeret blir liggende paa bund utover Akersvikens dynd og sandgurme saa man om vaaren ikke alene sinkes og fordyres sagarbeidet ved sagbladenes ødelæggelse av dette dynd og sand som følger med tømmeret, men kan endog gjøres helt umulig og for kostbart at faa tømmeret fram til kjaraten for vandet kommer igjen. Og det har endog hændt et aar, av de tre sidste, at vandet ikke kom igjen før med St.Hansflommen, og bruket kan derved bli staaende fast uten arbeide til en stor arbeidsstok og paaføres svære tap.

Dette er en stor skjønnsfeil og uerstattede skader som dette nugjældende skjøn selvfølgelig ikke nu skal tilkjende grundeieren. Men dette skulle dog være skikket til at vække og advare de ærede skjønsmænd der faar med dette overekspropriationsskjøn at gjøre, at dette skjøn maatte bli mest mulig retfærdig og rigtigt for rette vedkommende ogsaa mig. Har grundeieren av Hamar Bros dampsg og Strandstuens forpakte tomter forsømt sig ved mjøsreguleringskjønnet at faa sig ulemper-

-stattet, da maa de ogsaa nu finde sig i alle de forringelser strandtomterne har lidt og vil lide, som majsreguleringen har eller vil føre med sig.

Jeg fremholder dette i mit indlæg nu for at bevise min paastands rigtighed, naar jeg bestemt fastholder at grunden (den allerede planerede) efter Akersvikens ikke er mere værd paa østre side av jernbanelinjen end paa vestre. At hvis grunden nedenfor (eller østenfor) jernbanelinjen er værdt "10 kr. pr. kv.meter" da er mine anlægstomter ovenfor (eller vestenfor) jernbanelinjen ikke mindre værdt, men heller mere. Den planerede grund nedenfor linjen kan man risikere oversvømmes ved høivand, mens grunden ovenfor linjen paa Høiseth, Bratli og Solli er sikker som selve jernbanelinjen, og paastaar jeg erfaringsmæssig, at jeg heller vil anlægstomter ovenfor linjen paa taksnumrene 1-8 og 9 end nedenfor liggende strandtomt. Og skal jeg saa nu "fratages" disse 3 for mig saa heldige og for mit anlæg umistelige eiendomme og dertil "Strandstuetomten" som uundværlig tørkeplads og eneste adkomst for jernbanespor for bruket, da maa sagbruket/^{betragtes/} som ødelagt og urentabelt. Men da skal skjønnet tilkjende mig ulemperstatning derfor og alle skader jeg derved lider erstates mig.

Ad. taksnummer 15. Indahls Bruk og "Strandløkken"?
(dette sidste navn kjendes ikke)

Som foran paavist vil bruket ved det avholdte ekspropriationsskjøn bli ødelagt saaledes som skjønsmatten foreligger, hvor jeg Indahl faar sitte igjen ~~xxx~~^{som} uerstattet og beklippet til urentabelt anlæg. Jeg skal kunne altsaa sitte igjen med dette nye, moderne bruk stengt og indmuret til ~~indmuret~~ til begge sider: Stangeveien forhøiet til 4-5 meters høide, og umuliggjort for at faa jernbanespor ind til bruket fra denne kant, og fra den anden kant umuliggjort ved ekspropriation av "Strandstuetomten" ved den planlagte lokomotivstald i hesteskoform. Paa Brukets tomteplads ("Tørkeplads") strandlinjen skal altsaa kunne forkortes fra 184 meter til 90.7 meter, hvorved ogsaa lenseretten for sagtømmeret indskrenkes til kun 90.7 meters bredde? besvarelsen av takstnummer

14 og 15 forekommer mig at have gaat rundt for skjønsmændene, saa jeg ikke kan forstaa disse. Der tales mest om "Strandstuen", som om takstnummer 15 helt er forbigaaet og forlat overfløiet, og der tales endog om noget som kaldes "Strandløkken"? som jeg slettes ikke vet hvad gjælder.

Naar der angaaende "Strandstuen" i takstnummer 15 alt. 2 punkt 1 hetter: Forpakteren anses skadesløs ved 5% renter av takssummen fra grundeieren fru Diesen, er jo dette meningsløst; og der i takstnummer 14 "Strandstuen" staar kun kort og bestemt "Ulemperstatning pr. aar kr. 500.- samt at takstnummer 15 alt. 1 endog hetter om "Husene paa Strandstuen" - "bortfalder" eller "besvares ikke dette alt" da vil det gaa rundt ogsaa for mig.

Naar der i takstnr. 15 alt. 2 punkt 2 hetter: do fra do i anledning av omladning av stangeveien kr. 700.00 pr. aar. Man forutsætter at jernbanen skaffer adkomstvei til brukets samt trappe ned til kontoret" Da forekommer det mig at jeg har set noget andet i et andet takstnummer, som jeg ved nærmere undersøkelse finder i takstnr. 4: "Alt. 2 og 3 besvares under XV D. hvor der hetter: "I tilfælde av at indahls Bruk (takstnr. 15) ikke eksproprieres fastsættes i erstatning til grundeieren:

1.) I anledning av omlegning av stangeveien kr. 10000.00

2.) I anledning av ekspropriering av "Strandstuen" 10 pr. kv. meter"

Sandt at sige blir det hele mig mere og mere uforstaaeligt forsaavidt det ikke ~~ikke~~ er analogisk med det gamle ord som siger: "Den som har ham skal gives; men den som intet har, ham skal der endog fratages det han har"

Jeg har kun hørt en mening om uttalelse om grundtaksten paa øversiden av jernbanelinjen "at den er borti veggene for liten", og jeg blev ved den første læsning av taksdokumentet helt overraskende forbauset over at noget slikt som kr. 1.50 - 3-kr. pr. kv. meter kunne settes paa papiret i 1919, som grunderstatning like ved jernbanelinjen: nu man ser andetsteds slike beliggenheter takseres til "80 kr. kv.meter", men naar

Jeg kom til det likesaa overraskende vendepunkt at der tildeles den enkelte eneste grundeier paa den anden side av linjen kr. 10 - ti - kroner pr. kv.meter, da fik jeg nok med at holde igjen for alle stindende eventyr og forestillinger om ligninger utover byens nærmeste distrikt, at arbeiderne skulle beskattes til sidste øre, mens bra gaardbrugere ikke havde saa store indtægter som gaardsgutterne eller alm. arbeidere i byens nærhet, "Briskebyen" o.s.v. indtil jeg maatte bestemme mig for begjæring av overskjønstakst uten engang juridisk konferance.

Jeg har i min første del av dette indlæg sammenlignet grundtaksten av "kr. 1.50 til 3 kr. pr. kv.meter" med det faktum at man i vinter har faat 10 - ti - kroner for 1 læs graasten (eller pr. kub.meter) og at jeg for bortleie av et uthus (lagerrum) har faat kr. 9.52 pr. kv.meter gulvflate i aarlig leie. Og for en saaben tomtelands kr. 6 pr. kv.meter. Og at nævnte lagerhus har 3 etager, saaledes at jeg kunde erholde i aarlig leie 20-30 kroner pr. kv.meter grund \times 20 gange grundavgiften for det likeste værdifuldeste jeg eier og har i bryen og i vang.

Jeg har nu hermed i dette indlæg paavist hvorledes jeg maa anse mig selv og min store bedrift og faste anlægsplan søndeflænget og frataget tomterne og dertil indmuret resten paa en snæver del av det fuldt færdige anlæg, og jeg har faat se en skjønnsforretning stillet saadan, at blir jeg sittende fast i denne "indmuring" som "farpakter" skal "grundeieren endog tildeles kr. 10000.00 i anledning Stangeveiens omlægning" hvilket maa være like rigtig som at tildele ham kr. 10000.00 hvis jernbanen ikke omlægger Stangeveien, eller eksproprierer noget av Diesens grund.

Sagen er nemlig simpelthen den, at havde jeg før 5-6 aar siden troet paa Stangeveiens omlægning i forpaktningstiden, havde jeg lagt veien over paa den anden side av tomten med utkjørsel ved broenden, for at sluppet de vanskeligheter som nu opførte materialhuser medfører, og skulle nu rettelig føres ind paa tomten.

Men er dette rigtig og berrettiget paavist, da er det likesaa rigtig av de værede overskjønsmænd at anskue den-

-ne takstforretning saaledes at denne erstatningssum kr. 10000.- er adressert helt feilagtig til grundeieren istedetfor til forpakteren. Forpakteren er den som pligter at rydde tomten naar kontrakterne er utløpne, og da kan grundeieren legge den vei han ikke har kostet paa et rødt øre der den naturlig og rigtig bør være efter de nye forholde som nu kræver et materialhus væk, men som da ved kontrakternes utløp kommer væk. Hjørnet og skillegrænsen mellem fylket og Diesens tomter - til Stangebroen - er da uten hus, og ledigt til utkjørselsvei, og Diesen har nu ingen berettigelse til erstatning for Stangeveiens omlægning, denne bør tillegges forpakteren som lider skaden. Der var ingen arbeid ut til Stangeveien ved min Indahls overtagelse av tomtene. Tilstanden der var saa slet at vognhjulene gik ned i op under akslingen og vedlæssene veltet av vognen ved opkjøring paa Stangeveien. Jeg har bygget veien, og er den som tilkommer dette skjønnsbeløp, og jeg vil her faa gjøre det ærede overskjønnsmand opmerksom paa at langs materialhuset efter fykkesgrænsen har jeg tilkjørt saamegen graasten, at denne er tilstrækkelig til stenunderlag for grundeierens veianlæg, naar jeg eller mine efterfølgere flytter husene væk.

De mig tilkjendte kr. 700 pr. aar er visslig ikke nok til erstatning av at kontoret og utkjørselen skilles, hvorved bruket mister den udmerkede anledning for kontrol med al ind- og utkjørsel, saa jeg i virkeligheten intet faar for min veis uheldige ombygningssulemper, hvorved kontoret og veien skilles, som heller ikke gjør grundeieren spor skade, da kontoret er mit og skal ogsaa flyttes væk naar kontrakterne ophører. Det er kun mig som har bygget vei og kontor, og skal bruke og nyttiggjøre mig disse ting. Skaden ved forandringer gaar ut over mig og maa bli mig at erstatte og ikke andre.

Hva d det av jernbanen, paa ekspropriationskartet nye veianlæg ind til bruket angaar, saa ønsker jeg de ærede overskjønsmends opmerksomhet særlig henvendt paa vanskelighetene ved indkjørselen mellem bruket og det tilstøtende materialhus. Huset for avkappet honved med elevator fra den automatiske kapsag. Jeg kan ikke skjønne denne adkomst vil bli hensigtsvarende og tilfredsstillende uten at der maa avkortes et hjørne av materialhuset ved

fylkegrænsen og muligens ogsaa ~~xxxx~~ hjørnet av huset for den automatiske kapsag. Ellers blir svingene for saa langt tømmer og materialer der blir tale om at kjøre - indtil 20-25 halvmeter - saa for tværre og passet saa fortrængt at veggene og kjøreredskaperne bli ødelagte ved saavel ut- som indkjøringerne.

Dertil kommer at selve svingen ind paa brukspladsen kommer til at bli over flere pensutvekslinger saa ind og utkjørselen derved bliver endog umulig uten nevnte hjørnebrækker paa de opførte huse. Intet av dette synes det avholdte skjøn at ha tat i betragtning, uten de forsaavidt har overladt til jernbanen selv at ha eller ta ethvert ansvar i disse hensender, saavel som at levere mig den nye indkjørselsvei i stærkbygget god stand uten utgift for mig. Det kan vel ikke være meningen at kun overlate mig grund til ny vei; men "forutsætningen" at jernbanen leverer denne saavel som "trappen" ned fra den nye overgang "til kontoret" i fuldt tilbækkelig stand.

Skal jeg efter dette mit indlæg konkludere mine interesser og paastande for den ærede overskjønnsret vil disse bli saaledes:

1. At der tages mindst muligt av mine eiendomme takstar. 1-8 og 9 ovenfor jernbanelinjen, selv til tidens høieste priser, begrundet saaledes:

a. Fordi jeg har forskaffet mig disse kun og alene som en nødvendighet for det samlede "bruks drift" og min 39 aarige "froforretning", saakorn og frørensribedrift, mest mulig samlet, og tilliggende jernbanelinjen for sidespor.

b. Fordi at naar det mindste - de første alternativ - tages blir ikke anleggene helt umuliggjorde, men muligheter for at kunne faa sidespor endog indtil takstar. 1 "Høiseth" og min tilliggende eiendom "solhaug" i samme kvartal.

c. Fordi at derved - naar første alternativ - vælges blir der da saavidt plads til paatengte lagerhuse paa takstar. 8 og 9 "Bratli og Solli" ved at ta sig saa meget mere ind i bakken.

d. Fordi at jeg ogsaa ved 1ste alternativ faar beholde beboelseshusene paa alle tre takstnumre bevaret for mine faste arbeidere eller funksjonærer, der jo nu er en mærsagt umu-

-lighet at forskaffe sig uten en svimlende høi pris. Altsaa lider mine anlæg og interesser mere, jo mere man tager selv til en høi takst.

2. At der av min forpaktningret intet maa eksproprieres eller ogsaa maa tages det hele bruks anlæg, begrundes saaledes:

a: Hvis noget tages uten at overlade mig grund til sidespor til bruket, saa stenges jeg derved fra at faa sidespor ind paa bruket som før anlægget paabegyndtes ansaaes en selvsagt ting at kunne faa. Og skaden og ulemperne blir meget store, selv ved det mindstes borttagelse av den før forsnævrede material og tørkeplads.

b: Tages noget bort av den forpaktede grund og derved ødelægges anlæggets rentabilitet, maa enhver dermed følgende skade og ulempe erstattes forpakteren i enhver henseende. Det kan ikke siges som de foregaaende skjønsmænd har sagt og tiltænkt mig: "Forpakteren ansees skadesløs ved 5% renter av tkastsummen fra grundeieren fru Diesen".

Denne "rente" er en gammel fastslaat leiekontraktsgodtgjørelse for leiekontraktens ret og hevd, hvorimot forpakterens værdier paa forpaktningens grund selvfølgelig maa helt og fuldt erstattes.

c: Detmaa saaledes bli jernbanens sande og praktiske interesse og valg at enten ekspropriere det hele anlæg eller ogsaa om noget tages at tilpliktes fuld erstatning for al den skade der tilføies forpakteren. Havde forpaktningkontrakterne gjeldt gaardsbruk, fiskeri paa Akersviken eller anden bedrift, uten nødvendige huser, maskiner o.s.v. for at nyttiggjøre sig sin forpaktningsspi-ret, da havde det vært paa sin plads at anvendt et "skøn" som det avholdte, men som jeg, selv uten juridisk utdannelse tør paastaa i dette tilfælde, ikke kan være lovs eller juridisk rets mening, for ikke at tale om moralsk og menneskelig retsfølelse værdig.

3. At jeg trods det mest interesserede og personlig mest berørte av jernbanens angjeldende ekspropriationstakst maa som statsborger og interessert samfundsmedlem, kunne ha haab om de ærede jernbaneautoriteter og overskjønsmænd eragter disse mine ærbødige paastaade, hvilket jeg begrunder dermed:

a: At jeg paa forhaand ikke kan tænke mig nogen skjønsmænd saa konservativ og gammeldags, at han ikke ser de vitale interesser for staten at tage det hele, og mig fuldt lovlige, borgerlige og i alle dele moralske velfærds- og næringsdrivende ret og krav jeg her berettiget stiller.

b: At jernbanen staten" ogsaa er bedst tjent med at tage det hele anlæg forsaavidt min paastand om det mindste ikke kan eragtes, anser jeg ogsaa som givet. Det er en bekjendt sag over hele oplandet at jernbanen ikke kan érholde et mere beleiligt sted for sin slippert og materialers/virk^{sagt/}somhet end netop dette bruk hvorfra jernbanen paa traller kunde ta alt brenne paa traller like ind i lokomotivstaldene, og her i oplandenes sentrums hovedkrydsninger kunde ha bedste anledning til at udele de tilvirkede materialer til hele distriktets stationer, nyanlæg eller reparati-
oner. Det vilde være mere fordelagtigt fremfor at fortsætte som nu er skeet derved at der ligger tømmer her og der rundt i Mjøsen, dels ved smaasager ventende paa at bli skaaret, dels liggende i vikernes uten at vite hvor det skal hen at skjæres. Og naar der tilmed som i vinter er kostbart transporteret tømmer eller brændevirke, med hestehjælp er kjørt op til nabosagbruket for at skjæres til materialer og delvis kun til brænde, da er angjeldende bruks udmerkede beliggenhet for jernbanen - bedre end noget andet, likesom det maa være klart og givet at netop nu er tiden inde for ekspropriere det hele, fremfor at forkvakle og ødelægge min bedrift, og endog derved muligens skade endnu mere jernbanens sande og virkelige interesser.

c: Jeg gaar ogsaa ut fra at de værede jernbane-
autoriteter og høitbetroede overskjønsmænd ogsaa ser og for-
staar mig derhen. At skal min anlægsplan nu helt eller del-
vis ødelægges, uten fuld erstatning og uten at opnaa det bedste resultat for jernbanen, da vil ansvaret bli stort, og sk-
den følbar, maaske helt ødelæggende for mig, og dette skal vel ikke være en ekspropriations opgave eller hensigt. Naar vor nation og folkene i verden er saa forsigtige med ekspro-
priationsrettens tilladelse, saa den kun tilstaaes stat og

kommuner, ligger deri en garanti for at ingen skal lide uret ved dens slags ret til at frata en samfundsborger hans retmæssige eiendele uten fuld erstatning.

Med dette indlæg og begrundelser for min opfatning av det hele mig vedrørende denne ekspropriationstakst, gaar jeg ut fra at skjønnsretten gjennomlæser dette, uten at støtes paa min mindre dygtighet i at føre pennen som ønskelig kunne være. Selv den bedst samvittighetsfuldste skjønsmann kan ikke i detaljer ~~xxxx~~ med en overskuelse sætte sig ind i alle spørsmål, hensigter og opgaver med et saapas stort og fleregrenet anlæg som dette mit foretagende er, saa jeg endog tror at just retten vil høre mig og ta hvad den finder ret og rigtig til indtægt for upartiske skjønnsavsigelse.

Henvissende til min første del av dette indlæg hvori jeg vidstnok siger at "vedlægge et fortografi av Bratli og Solli (takstar. 8 og 9) vedlægges dette hermed, samt et sidesporrids til bruket utført av herr ingebjør T. Lysgaard i mai 1916, hvorefter kan klart fremgaa den vel overveiede plan for anlægget. Paa dette kart er ogsaa jernbaneovergangen mellem forpaktningen og mine eiendomme avmerket, hvorefter ogsaa kan fremgaa den uvurdelige forbindelse med eiendommene ovenfor jernbanelinjen.

Herr advokat Heiberg vil videre ved skjønnsretten ivareta mit tarv.

Med høiagtelse
INDAHLS FRØFORRETNING
INDAHL'S BRUK
H. C. INDAHL.

Hamar den 26-5-1919

1 fotografi, 1 sidesporkart, som bilag.

Fremlagt 27/5-1919,
Ivar sølberg,
edsv.

2. 2. Kartskisse til Indahls sagbruk, og
3. fotografi av Bratli og Solli, tillikemed med
4. ekspropriationsstevning av 28de april i forkyndt stand, saalydende:

JERNBANEANLEGGENE.
advokat Annæus Schjødt.

Kristiania, 28.4.1919.

Overekspropriationsstevning.

Da saavel ekspropriatene som Hovedstyret for Norges statsbaner finner sig misfornøiet med en del av de skjønn og takster, som mars isar er avgitt i anledning av grunnavstaaelse m.v. til Hamar station, stevner jer herved de nedenfor nevnte grunneiere og brukere m.v. samt enhver annen, for hvem nærværende stevning blir forkyndt, til aa møte ved en over-skjønnsforretning til tid og sted som av hr. sorenskriveraa i Nordre Hedemarken berammes, forat erstatningsbeløpene kan bli endelig bestemt.

De paagjeldende grunneiere og brukere m.v. som varsles, er:

- nr.1. Høiseth grn. 3 brno. 38, brukseier Indahl
 " 32. Lillehagen grn. p3 brno. 102, Lars Olsens Barn
 " 423 Diesen tomterne grno. 3 brno. 140, fru Karoline Diesen.
 " 8. Bratli grno. 3 brno. 55 H. C. Indahl.
 " 9. Solli " 3 " 33 DO.
 "14. Strandstuen grno. 3 brno. 140 DO.
 "15. Indahls bruk og Strandløkken grno. 3 brno. 140 DO.

ANNAUS SCHJØDT
 v/ MAGNE SCHJØDT.

./. Mottat idag fra sorenskriveraa i Nordre Gudbrandsdalen. 5/5-19. RANDERS.

./. Berammes til foretagelse paa aastedet tirsdag d. 27de mai 1919 kl. 11 formiddag. Retten sættes paa distriktchefens kontor paa Hamar jernbanestation.

Nord-Hedmark sorenskriveri d. 5 mai 1919.

CHR. RANDERS.

uten betaling.
 CHR. RANDERS.

./. Som skjønns- og takstmænd opnævnes herved:

1. Overbestyrer Fasting, Vang.
2. Axels Daaelli, Moelven
3. Brukseier Julius O, sen, Moelven.
4. gaarbruker Simen hersaug, pr. Gaupen.
5. gaardsbestyrer Sigv. Ulven,
6. gaardbruker L. Glestad, Mo.
7. Brukseier B. Bjerke, Veldre.
8. gaardbruker Ole Løken, DO.
9. Major Erik Jevanord, Furnes.

10. gaardbruker Berat Vold, Furnes.

11. gaardbruker Gudbr. Stfsberg DO.

og som varamænd:

1. Ole Skjønby, Ringsaker,

2. Kr. Fossen, DO.

3. Jørgen Dobloug, Furnes,

4. M. J. Narud, DO.

5. Even Tangnæs, DO.

6. Kristian Røhr, Ringsaker,

7. Dyrlæge Mollat-Smith, Furnes.

Nord-Hedmark sorenskriveri, den 5 mai 1919.

CHR. RANDERS.

uten betaling.

CHR. RANDERS.

./.. Aar 1919 den 9 mai blev nærværende overekspropriationsstevning med berømmelse og mændsopnævnelser lovlig forkyndt saaledes:

Kl. 4.10 em. for Lars Olsens barn ved hr. Barbermester Otto Larsen i eget paahør i hans barbersalon "Sanitaire" Hamar. Han vedtok lovlig varsel for sig selv, og de andre av Lars Olsens barn. Bekræftet gjenpart levertes.

Kl. 4.25 em. for brukseier H. C. Indahl paa Indahls bruks kontor pr. Hamar, og grundet kort fravær i paahør av fuldmægtigen hr. Aastensen, der paales og lovede at gi Indahl underretning om den skedde forkyndelse ved at overlevere ham den utleverte bekræftede gjenpart med forkyndelsespaategning.

Kl. 5 em. for Karoline Diesen i eget paahør paa bopæl Diesen hovedgaard i Vang. Bekræftet gjenpart levertes.

Dette bevidnes i henhold til avlagt ed som stevnevidne i Vang.

CHR. FINSEN.

for 3 forkyndelser	kr. 7.20
" 3 gjenparter	" 3.60
	<u>kr.10.80</u>

A. AAS.

./.. Efterat parterne har benyttet sin utskytelsesret opnevnes herved endelig som skjøn- og takatmænd følgende:

1. Overbestyrer Fasting, Vang,

2. gaardbruker Simen Hersaug, Ringsaker, Gaupen.
3. DO. L. Glestad, Moelven,
4. Brukseier B. Bjerke, Veldre, pr. Brummunddalen,
5. Gaardbruker Ole Løken, pr. Rud st.

og som varamænd:

1. M. J. Narud, Furnes,
2. Even Tangnæs, DO.
3. Kristian Røhr, Ringsaker.

Uten betaling.

Nord-Hedmark sorenskriveri, d. 20.mai 1919.

CHR. RANDERS.

Freml. 27/5-1919.

Ivar Sølberg
edsv.

Hovedstyret for statsbanerne mødte ved distrikts-
chef Poppe, ing. Lysgaard, og adv. Annæus Schjødt v/ Magne
Schjødt.

Schjødt fremla:

5. Brev fra sorenskriveren i Nord-Hedmark av 11.
april, saalydende:

Hr. advokat Annæus Schjødt,

Kristiania.

ad. ekspropriationsskjønnet Hamar jernbanest.

Hoslagt fremsendes følgende dokumenter:

1. Begjæring om overtakst av 10/4-19 fra adv.Bergh.
 2. Do. " " 10/4-19 fra br.ef.Indahl.
 3. Do. " " 9/4-19 fra adv.Schjødt.
 4. skrivelse av 27/3-19.....fra DO.
 5. Do. " 31/3-19..... " DØ.
- Nord-Hedmark sorenskriveri, den 11/4-1919.

Ivar Sølberg
edsv.

Freml. 27/5-1919
Ivar Sølberg.
edsv.

Samt fremla:

6. B ilag fra adv. Johs. Bergh, Hamar. saalydende:

Hamar, 10.april 19.

Hr. sorenskriveren i Nordre Hedemarken,

Hamar.

Ad. jernbanens ekspropriation til Hamar stations utvidelse.

Da det fra jernbanen er meddelt, at overtaxt er begjæret vedk. taxtnr. 4 tillader jeg mig meddele, at fru Karoline Diesen som eier av grno. 3 brno. 140 Diesentomterne og Lars Olsens Børn som eiere av grno. 3 brno. 102 Lillehaugen begjærer overtaxt.

Erbødigst

JOHS. BERGH.

Samt framla:

7.

Bilag fra ~~fra~~ brukseier Indahl, saalydende:
Til Nordre Hedemarken sorenskriveri,

Hamar.

ad. ekspropriationstaxterne for Norges Statsbaner.

Tillater mig herved i ærbødighet at forlange over-
skjønstakst angaaende mine eiendomme "Takstnummer 1-8-9-15-og 14.

1. Takstnr. 1 Høiseth grno. 3-28 bemerkes at den-
ne eiendom i forbindelse med eiendommen "Solhaug i samme kvar-
tal er indkjøpt og planlagt for opførelse av Lagerhus, kontor,
og finrenseri for min i 39 aar drevne frøforretning hvortil var
beregnet at faa billigt og praktisk jernbanespor ind paa disse
to tomter eller endog like ind i hsene om man ville. Naar nu
jernbanen kommer og vil benytte sig av sin ret til at ekspropri-
ere endel av dette mit anlægs forskaffede tomter maa erstatning-
en ske fyldst i enhver henseende som helhet betragtet.

Underskjønnet har avsagt saadant skjøn:

- 1.) pris pr. m² kr. 3.00
- 2.) ulempeerstatning kr. 4000⁰⁰
- 3.) erstatning for et grisehus paa tomten kr. 100.-

Hertil maa jeg faa lov bemerke, at denne grund-
pris er meningsløs lav nu, hvilket jeg i forbindelse med
takstnummer 8 og 9 vil faa behandle i sammenheng.

Angaaende ulempeerstatning kr. 4000:- er denne
ikke alene forliten, men maa endog bli at bibeholdes, selv
om alternativ 2 vælges, grundplanen til det der paatenkte an-

-læg rammer naboeiendommen "Solhaug" i den grad at anlægget umuliggjøres. Altsaa ikke blir mindre ved at tage det hele, men tværtimot saameget større naar alt. 2 vælges. Hele anlægsplanen beskadiges og gjøres maaske derved umulig at faa jernbanespor ind paa Solhaugs eiendoms grund, og jo nærmere jernbanelinjen kommer denne min villa "Solhaug", desto større blir ulampen, der ogsaa tilføies denne saa heldigt beliggende eiendom, ikke bare ved røk og larm fra alle skifte og passagertog dag og nat, som beboelsessted, men specielt det paatænkte kuloplags kulstøvskyeer denne eiendom blir utsadt for, og maa bli at erstatte, hvilket underskjønsmændene har helt overset. -

Dernæst har skjønsmændene ikke berørt eller engang nævnt "Haven" med flere skjalden gode æbletrær, kirsebærtrær og bærbusker der helt ødelægges. Dette kommer i saabenbar strid med "Taksnummer 10", hvor der i alt. 2: "Haveanlægget" er særskilt taksert. Taksationsreglerne bør være ens for den ene som den anden, og saaledes like for takstar. 1 som nr. 10, hvor have skades eller helt ødelægges.

Lignende uretfærdigt træk er ogsaa begaaet ved takseringen av huser ekspropriationen berører. For at nævne et expl. sees at mens et mig tilhørende "Grisehus" med 2 rum, stentækket tak og dobbelte fyldte vægger er taksert for kun kr. 100.- saa er flytningen av et litet "privet" - 2-3 mand kunne bære - taksert for kr. 100.- Se for takstar. 5 grisehuset kan ikke forstaaes saaledes at det skal flyttes, men dets hele værditakst og avsn. Det kan vel ikke være formeget 100 kr. i erstatning for en eiendom at paatvinges flytning av eiendommens lille privet; men derpaa er taksert et flere gange større "2rums" grisehus paa en anden mands eiendom taaler ingen sammenligning.

Og naar skjønsmændene nu denne tid, kan taksere en villa, hvori 1ste etage og 2 værelser og kjøkken og 2den etage 1 værelse og kjøkken, uthus saa stort at jeg har tænkt indrede stald der til 3 hester, samt omskrevne grisehus, alt sammen for kr. 10000.00. Og naar dertil kommer at "1 aars husleie" av disse huser ansættes til kun "kr. 500" da synes dette at bli i fuldstændig stil med de værste husleiensvnder, der paafører huserne tap, selv efter gammelt indkjøb paa eiendommen. Og sy-

-nes skjønsmændene at have troligt fuldt dette prinsip for alle mine 5 - fem - takstnumres vedkommende.

Byens gaardeiere har jeg altid hørt, selv i normale tider, regner saaledes, at en trægaard bør give 10% aarlig indtægt; mens en murgaard kan greie sig med 7% indtægt; men nu i denne husnødens tid digteres en eiermand hvis eiendom tages ved lov fra ham kun "5 - fem - prosent" Slikt kan jeg som eier ikke lade passere uten at protestere og prøves videre for norske lovformer og retspraksis. -

2. takstnummer 8 og 9 er fremgaat paa samme maate som forannævnte. Ja synes mig endog økende og værre for vært takstnummer.

Saaledes for "Bratlis" vedkommende:

alt. 1

1.) kr. 2.50 pr. m² grund.

2.) ulemperstatning kr. 1000.-

alt. 2, en større del av eiendommen, indtil 2 meter

fra muren:

1.) kr. 2.30 pr. m² grund,

2.) erstatning for lade m.v. kr. 1000.-

3.) ulemperstatning kr. 1500.-

alt. 3, (hele eiendommen med paastaende huse)

1.) kr. 2.50 pr. m² grund,

2.) erstatning for husene kr. 12500.-

3.) 1 aars husleie kr. 500.-

Det som en vaagen iagttager først støter paa ved dette skjøn er ulemperstatningen, og erstatningen for "enlade m.v. kr. 1000.-"

En lade hvori: stald, fjøs, grisehus m.m. tegl-klædt, nu "staldrum i byen og nærmeste omegn" endog er under husleieavtandens regulering, skal her efter ekspropriatinstakst fjæres for kr. 1000.- i erstatning synes illustrerende nok. Lad saa være at stald og fjøs maa stelles paa før kan siges bra, hvilket jeg netop nu havde tænkt at gjort for brukets heste, da jeg jo har huset staaende der og er let at repareres, og 1ste juli dette aar blir husvild for mine bruksheste formedels tidligere gaarsalg.

Og hvad "ulempeserstatning" angaar saa er denne likefrem skrikende uretfærdig paa denne og naboeiendommen "Solli".

Tomten paa dette takstnummer er i sammenhæng med næste "takstnr. 9" (Bratli og Solli). Disse eiendomme er indkjøbt og planlagt for bestaaendeindustribedrifts behov som jeg ikke vilde miste for stor betaling, - for høj pris. - Disse ligger efterhverandre langs jernbanelinjen, med den skjønneste utsigt og naturligste beskaffenhet for planlæggelsen av et meget stort lagerhus jeg hadde tænkt at opføre i mur og 3 etager. Hvor til jeg senere kunne føre et meget "tidsmæssigt" høvleri. Dette anlæg er nødtvungent for mit "høvleris" materiallagers skyld, hvor brandassurancen er ca. 18 - atten - promille og er i nærmeste forbindelse med mit bruk og hele bedrift.

Planeringen for dette anlæg er skapt for dette, og hvis make ikke findes tilsalgs efter jernbanelinjen i Hamar eller saa nære byens grændser, for ikke at tale om mig og mit bruk, som jeg dog maa have interesse av. Der er passende skraaning op fra jernbanelinjens gjærde saaledes at man av bakken har den nødvendige grus til utfyllning og forutsætter en meget billig fordelagtig planering. Naar dette er gjort fremstaar en byggeflaate mellem jernbanelinjen og bakkeskjæringen der er plan og bred nok for nævnte anlæg med det billigste enkleste jernbanespor man kan ønske sig. Kan fra gaardspladsen faa plan ind kjøring i 2den etage av hele anlægget, og husene i saavel Bratli som Solli blive staaende, hvortil man altsaa ville ha familiebolig til ekspeditør, lagerformand og kjørekarer allerede færdige.

Og alle disse herligheter har skjønsmændene ikke taget hensyn til, trods jeg har sagt som eier av Indahls bruk paa leiet grund, ikke vilde sælge disse 2 eiendomme for 100.000.- kroner.

Hvad hustaksten angaar paa disse eiendomme da slaar skjønsmændene ogsaa rekorden paa hustakstens lavhet paa mig tilhørende huse. For at faktisk bevise dette paapekkes særlig takstnummer 9 "Solli"

Denne min eiendom er 2 etager med stor veranda i begge etager. Jeg vedlægger fotografi av begge disse eiendom-

10.
-ne samlet. Der er 2 leiligheter xxxxx i 1ste etage og kan
2den etage inndeles som man vil til en eller to leiligheter.
Der er bryggerhus med andre nødvendige uthus, grisehus, over-
bygget vandbrønd m.m. Dette er taksert for kr. 12000.00 og
er beregnet en husleieindtækt av kr. 500 aaret.

Man maa næsten faa det indtryk at skjønsmændene
ikke har havt andre tal paa "husleigodtgjørelse paa mine 3 gaar-
de der utsættes for ekspropriation end kr. 500.-" trods disse
dog har fundet "600 kronerstallet" for mindre leiligheters gaar-
de.

Men, naar man skal tale om slike grundtakster
over mine enestaaende "heldige, og verdifulde anlægs-tomter
da blir min forstand og opfatning staaende helt stille, som lam-
slaate av andre mends opfatning av forholdene.

At taksere "1 kvadratmeter 1ste klasses anlægstomt"
av Hamars og omegns nutidens fordelagtigste a kr. 2.30 - 3.- nu
man kan faa "10 ~~xxxxxxx~~ - ti - kroner for et læs graasten", har
vel neppe nogen i Norges land før hørt. Og dette naar 1 m² ved
jernbaneskjøn ved Havik ansettes til kr. 80 pr. m² grund. Jeg
nærsagt slap ikke forleden dag, før jeg maatte leie en forretning-
mand ca. 63 m² guldvflate av mit lagerhus for en leie av kr. 600
pr. aar. Dette blir ca. 9.52 pr. m². Lagerhuset har 3 etager
og altsaa sammenlagt kunne give mig en aarlig indtægt av kr. 9.25
til kr. 28.56 pr. m², mens skjønsmændene tilkjender mig "kr. 2.50
pr. m²" + grundavgiften 20 gange fordoblet som evigvarende betal-
ing for denne anlægsgrund, som er mine alsidige og store ^{bedrifter} nødven-
digere end anførte mig tilhørende grund og lagerhus, der kan give
mig hvert aar 12-15 gange saa meget. Altsaa mig og efterkommere
"tusinde gange fordele" end skjønnet finder passende at tildele
mig.

Og blandt eiere denne takstforretning berører er
arbeidere og fattige enker der er tildelt endnu mindre end jeg
for sine tilkommende rettigheter og herligheter, like ned i "Kr.
1.70 pr. m²" + grundavgiftens fordobling. Man fristes til at
ville bli oprørt til det inderste hjerte og menneske av en saa-
dan skjønssavgivelse i aaret 1919. -

Jeg oversender hermed foranstaaende "overskjønns-
bergjøring" med gjorte bemerkninger idag, idet jeg forbeholder

mig videre en av de første dage at komme tilbage angaaende mine takstnumre 14 og 15, i hvilken forbindelse ogsaa blir at komme tilbage til heri allerede berørte forhold.

INDAHL'S FRØFORRETNING
og INDAHL'S BRUKS
H. C. INDAHL.

Hamar 10de april 1919.

Fremt. 27/5-1919.

Ivar Sølberg
edsv.

Samt fremla:

8. Bilag fra advokaterne Schjødt og Schjødt saalyd.:
Hr. Sorenskriveren i Nordre Hedemarken,
Hamar.

Ekspropriation kultomt Hamar.

Pa a vegne av Hovedstyret for statsbanerne be-
gjærer jeg hermed overtakst forsaavidt angaar takst nr. 4
Diesen-tomtene.

Erbødigst
FOR ADVOKAT ANNEUS SCHJØDT
MAGNE SCHJØDT.

Samt fremla:

9. Bilag fra do. saalydende:
Hr. sorenskriveren i Nordre Hedemarken,
Hamar.

Takster til utvidelse av kultomt.

Saafernt det fra noen av de innstevntes side
begjeres overtakst i anledning skjønnet den 25.ds., saa be-
gjærer jeg herved p aa jernbanens vegne kontraovertakst for
vedkommende takstar. Denne kontraovertakst gjelder i til-
felle for hele takstnummeret selv om grunneierne bare har
forlangt for enkelt eller flere satser.

Erbødigst
FOR ADVOKAT ANNEUS SVHJØDT
MAGNE SCHJØDT.

Samt fremla:

- 10: Bilag fra Poppe til adv. Schjødt saalydende:
JERNBANETELEGRAM.

Til advokat Schjødt, Kria. Signal BD. indleveret ved st.
 Hamar datum 8/4 1919 kl. - middag. Sendt av HV. kl. 1.55
 middag. Mottat paa st. CH. av JDI paa linje nr. 17.
 Tekst: Kultomt Hamar. Overtaxt ønskes for taxt no. 4 Diesentomterne. Poppe.

 Samt fremla:

11. ekspropriationskart i maalestok 1/1000, datert Hamar den 26de mai 1919, undertegnet Poppe. Han bemerket at akt av underskjønnet var tilstede, og saafremt intet andet uttrykkelig blev tilføiet protokollen ved de enkelte takstnumre, var forutsetningerne de samme nu som for underskjøn.

For Lars Olsens barn og fru Diesen møtte advokat Bergh. For sidstnevnte ogsaa herr Karl Diesen.

Brukseier Indahl var personlig tilstede og tillike advokat Heiberg.

Schjødt fremla: 2 blade nr. 12. og nr. 13 angaaende forandringer i skjønnsforutsetninger, saalydende:

12. Forandringer i forutsetningene ved overskjønnet nr. 4 Diesentomterne.

For al grunn ovenfor linjen frafalder overtakst saa underskjønnet blir her staaende ved makt.

Husene paa Strandstuen henføres under bokstav e istedetfor under bokstav H.f.

Det blir ingen alternativ takst under bokstav f, idet forutsetningene for takstnr. 15 forandres.

nr. 8: Under alternativ I takseres laaven, idet denne ogsaa eksproprieres efter dette alternativ.

13. Dette takstnummer heter bare Indahls Bruk, Det er en misforstaaelse at det er kaldt Indahls bruk og Strandlækken i forutsetningene for undertaksten, idet Strandlækken er det samme som Strandstuen, som er behandlet som takstnr. 14. Det blir derfor ivirkeligheten ikke alternative takster for takstnr. 15. Det eneste som blir aa taksere under nr. 15 er erstatning til Indahl for omlegning av Stangeveien, og for kulstøv (undertakstens alternativ 2, punkt 2 og 3.)

Hvorefter man bega sig til aastedet.

Befaring og raadslagning fandt derpaa sted, hvilket likeledes var tilfældet den følgende dag, onsdag den 28de mai

Efter endt befaring og raadslagning fremla mændene ved opmanden overtakstdokument, saalydende:

OVERTAKSTDOKUMENT.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

takst nr. 1.

Høiseth grno. 3-28 (eier brukseier H. C. Indahl)

alt. 1 (et grunn-stykke langs linjen)

- 1.) pris pr. m² grunn kr. 3.50
 2.) ulemperstatning kr. 4:000.-
 3.) flytning av et grisehus, kr. 200.-

alt. 2 (hele eiendommen med huse)

- 1.) Pris pr. m² grunn kr. 3.50 ✓
 2.) " for husene kr. ~~13:500.-~~ 13:500.- ✓
 3.) 1 aa rv husleie kr. 500.- ✓

For begge alternativens vedkommende er forsaavidt angaar taksten paa grunnhensyn tat til de paa denne staaende frugtrær. Ang. alt. 2 bemerkes, at hensyn er tat til ulemperstatning for Indahl som eier av naboeiendommen Solhaug.

AKST NR. 3.

Lillehagen, grno. 3-102 (eier Lars Olsens barn)

- 1.) pris pr. m² grunn kr. 2.50 ✓
 2.) for flytning av et uthus kr. 200.- ✓
 3.) ulemperstatning kr. 1500.- ✓

AKST NR. 4.

Diesentomterne (eier fru Diesen)

Det bemerkes, at for den del av dette takstar, der i underskjønnet er betegnet ved "A" litr. a-d, er overtakst frafaldt, saa underskjønnet her blir staaende ved magt.

A. litr. e. takst paa grunn og huse vedk. takstar.

14. Strandstuen (forpakter H. C. Indahl).

- 1.) pris pr. m² grunn kr. 7.00, herav tilkommer forpakteren 5% p.a. av nevnte takstsum.
 2.) Strandstuens ydergrænser mot Akersviken gaar saa langt ut som rampen, der er opført for plankestablene. Herfra og i ret linje ut fra Strandstuens grændser og i 100 meters længde utover Akersviken takseres grunnen til kr. 0.50 pr. m². Herav tilkommer forpakteren av grunneieren 5% p.a. av nevnte takstssum.
 3.) (iundertakst betegnet ved litr. f.2.) pris paa husene kr. 10000:00, herav tilkommer forpakteren 5% p.a. av nevnte takstssum.
 4.) (i undertakst betegnet ved litr. f.3.) 1 aars husleie kr. 500:00, der tilfalder forpakteren.

2350 - 200 = 2150

10259 * 1/10 = 5129.50

14 20879.50

10000.00

A. ltr. f.: takst paa grunn m.v. vedk. takstar.

15, Indahls bruk (forpakter H. C. Indahl)

- 1.) pris pr. m² grunn kr. 7:- Grænsen herav gaar til Strandstuens grænser i øst og fylkesgrænsen i sydvest, ~~og grænsen~~, og grænsen mot Akersviken fikses ved en linje, der gaar fra fylkets grunn og i retning linje efter jernstøperiets og Indahls bruka fabrikkpiper til Strandstuens grænser (i sigtelinje). Herav tilkommer jernbanen 5% p.a. av nævnte takstsum.
- 2.) Utenfor dette areal (Indahls bruk) i ret linje fra nedre grunnmur og i 100 meters længde utover Akersviken, og likeledes i 100 meters længde utover fra grænsen mellem Indahls bruk og Strandstuen fastsettes en pris av kr. 0.50 pr. m² grunn. Herav tilkommer jernbanen 5% p.a. av nævnte takstsum.
3. (a d. undertalstens ltr. d.) I tilfælde av at Indahls bruk (takstar . 15) ikke eksproprieres fastsettes i erstatning til grunneieren, i anledning av omlegning av Stangeveien, kr. 7.000:-
Herav betaler grunneieren til jernbanen 5% p.a., av beløpet, saalænge Indahls forpaktningret varer. Saalænge Indahls forpaktningkontrakt staar ved makt, betales forpaktningavgiften til grunneieren fru Diesen.
- 4.) Ulempererstatning for grunneieren for tilfælde av at Strandstuen, men ikke Indahls bruk eksproprieres kr. 8000:- Herav betaler grunneieren til jernbanen 5% av beløpet saalænge Indahls forpaktningret varer. Heri er indbefattet ulempe ogsaa for skade ved kulstøv. De fastsatte erstatningsbeløp p.a. blir at betale ^{5%} ~~1%~~ efterskudskudsviis ⁷ ~~X~~ halvaar og forholdsvis for overskytende maaeder.
- C.) Forsøktakst paa strandlinjen fra pæl 20-55 efter den nye linje. Strandlinjen utvides til at gaa fra fylkestykkets grunns grænser og til pæl 55 efter en pris av kr. 20:- pr. løpende meter strandlinje. Den hele linje er 528 meter. Forsaavidt takstar. 14 & 15 eksproprieres, tilkommer forpakteren 5% p.a. av værdien for 188 meter strandlinje. Eksproprieres derimot alene takstar. 14 tilkommer forpakteren 5% p.a. av værdien for 115 meter strandlinje. Takstsummen for strandlinjen fra pæl 20-55 tilfalder grunneieren fru Diesen.

TAKST NR. 8.

Bratli grno. 3-55 (eier H. C. Indahl)

Alt. 1 : (et grunnstykke langs linjen som avmerket paa planen).- Det bemerkes, at den paa takstnummeret staaende lade eksproprieres ogsaa under dette alternativ.

- 1.) kr. 3.- pr. m² grunn,
2.) ulempererstatning kr. 1000:-
3.) erstatning for en lade m.v. kr. 2000:-

alt. 2 : (en større del av eiendommen indtil 2 meter fra muren)

- 1.) kr. 3:- pr. m² grunn,
2.) erstatning for lade m.v. kr. 2000:-
3.) ulempererstatning kr. 1500:-

alt. 3 (Hele eiendommen med paastaaende huse)

7 IV 452

188 lade m.v. = 3760.

IV 54

x) De fastsatte erstatningsbeløp p.a. blir ad holdt
 efterskudsvis pr. halvår og forholdsvís for enstykende
 maander.

- 1.) kr. 3.- pr. m² grunn,
- 2.) erstatning for husene kr. 14500:-
- 3.) et aars husleie kr. 500:-

TAKST NR. 9.

Solli grno. 3-33 (eier H. C. Indahl)

A lt. 1, (Gruun langs linjen)

- 1.) kr. 3.00 pr. m² grunn
 - 2.) ulempererstatning kr. 1000.-
- Braun feritsalles ikerat.*

Alt. 2, (hele eiendommen med paastaaende huse)

- 1.) kr. 3.00 pr. m² grunn
- 2.) erstatning for husene kr. 14500:-
- 3.) 1 aars husleie kr. 500:-

TAKST NR. 14 .

Strandstuen (forpakter H. C. Indahl)

Ulempererstatning pr. a. kr. 500:-

TAKST NR. 15.

Indahls bruk (forpakter H. C. Indal)

Det er en misforstaaelse, at dette takst nr. i un-
 d ertaksten er betegnet med "Indahls bruk og Strandløkken"
 idet "Strandløkken" er det samme som Strandstuen, der er be-
 handlet som takst nr. 14, Det blir derfor i virkeligheten ik-
 ke alternative takster for takstar. 15.

- 1.) ulempererstatning for forpakteren i anledning
 a v omlegning av Stangeveien kr. 800:- p.a.
 Man forutsatter at jernbanen skaffer adkomst-
 vei til bruket, sa mt trappe ned til kontoret.
- 2.) ulempererstatning for forpakteren for mulig
 kulstøv, der kan beskadige hans plankestabler
 kr. 600:- p.a. fra den tid kullageret tas i
 bruk.
- 3.) ulempererstatning for forpakteren vedkommen-
 de denne eiendom p.a. for ekspropriation av
 Strandstuen: Forpakteren ansees skadesløs
 ved den allerede fastsatte erstatning.

----- ooOoo -----

OLE LØKEN. JOH. FASTING. B. BJERKE.
 SIMEN HERSAUG. LARS GLESTAD.

Overskjønnet der er eneste mmig er avgit efter bed-
 ste skjøn og overbevisning.

Schjødt meddelte, at jernbanen ikke paa stedet kuan-
 de vælge mellem alternativer m.v. Han begjærte derfor forret-
 nigen sluttet, og skulle foreta ny indstevning, naar tiden var
 kommen til at begjære fra-vikelseskjendelse. Han ba mændenes
 godtgjørelse fastsat.

Heiberg begjærte fastsat godtgjørelse for sin part
 for juridisk assistance i anledning overtaksten. Han begjærte
 derhos utskrift av det protokollerte sig meddelt. -

A. bemerket, at overskjønnet hadde været i 2 dage. De skjønsmændene hadde utført et betydelig arbejde. I betragtning herav fandt adm. at en ~~en~~ godtgjørelse av kr. 40:- pr. dag tilsammen kr. 40:- x 2 = kr. 80:- til hver av mændene kan være passende. Det samme beløp bør ogsaa tilkjendes varamændene Kr. Røhr, der under hele foretningen har været tilstede. - I erstatning til indst. brukseier H. C. Indahl for juridisk assistance fastsættes kr. 150:-

ERAGTEDES

Overskjønsmændene, overbestyrer Johan Fasting, gaardbrugerne Ole Løken, Simen Hersaug, og Lars Glestad, og brukseier Birge Bjerke, samt varamanden gaardbruger Kr. Røhr tilkjendes i godtgjørelse for at ha fungeret som skjønsmænd i nærværende overskjøn kr. 80:- otti kroner til hver, hvilket beløp erlægges av det offentlige.

Endvidere betaler det offentlige i erstatning til indstevnte brukseier H. C. Indahl for juridisk assistance kr. 150:- et hundrede og femti kroner.

Forretningen sluttet.
Retten hævet.

IVAR SØLBERG
edsv.

OLE LØKEN
SIMEN HERSAUG
LARS GLESTAD
B. BJERKE.
JOH. FASTING.

----- ooOoo -----

*Behandlingen
aktskiftet
Til off. ~~til~~
Ivar Solberg
Adv.*

*Riktig aktskift
bekræftes.
Ivar Solberg
Adv.*

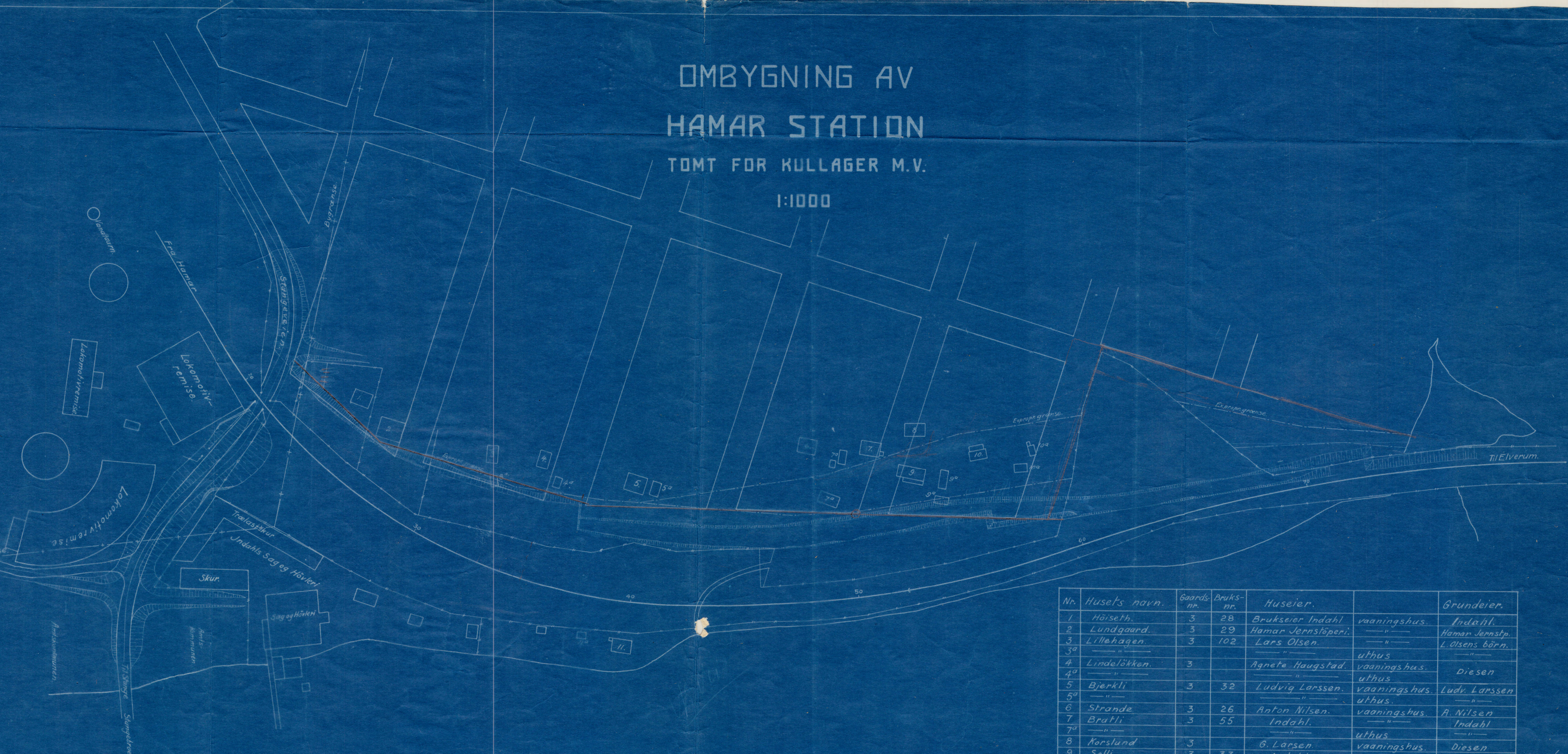
Leut in den roten rot. etc
Nord-Hochmark farmakineri d. 19 de
Lehring i parafabrikum wolk-
retten botatring: -

for
1919,

Alm. D. Anders

OMBYGNING AV HAMAR STATION TOMT FOR KULLAGER M.V.

1:1000

Nr.	Husets navn.	Gaards- nr.	Bruks- nr.	Huseier.		Grundeier.
1	Höseth.	3	28	Brukseier Indahl	vaaningshus.	Indahl.
2	Lundgaard.	3	29	Hamar Jernstøperi.	"	Hamar Jernstøp.
3	Lillehagen.	3	102	Lars Olsen.	"	L. Olsens børn.
3 ^a	"			"	uthus	"
4	Lindelökken.	3		Agnete Haugstad.	vaaningshus.	Diesen
4 ^a	"			"	uthus	"
5	Bjerkli	3	32	Ludvig Larssen.	vaaningshus.	Ludv. Larssen
5 ^a	"			"	uthus.	"
6	Strande	3	26	Anton Nilsen.	vaaningshus.	A. Nilsen
7	Bratli	3	55	Indahl.	"	Indahl
7 ^a	"			"	uthus	"
8	Korslund	3		G. Larsen.	vaaningshus.	Diesen
9	Solli	3	33	Indahl	"	Indahl
9 ^a	"			"	uthus	"
10	Solbakken	3		Bonevøglar Mostue.	vaaningshus.	Diesen.
10 ^a	"			"	uthus	"
11	Strandstuen	3		Diesen	vaaningshus.	Diesen
12	Indahls sag og Høvlere			Indahl	"	Diesen.

A KERSVIKEN.

Hamar 20/7-18.

pl. 918 Tid. 4.00

Rørosbanen

10